

Kandidatafhandling

Forfatter:

Cand.merc.aud

Mathilde Bjerregaard 040388-XXXX

Vejleder:

Louise Ejning

Er formålet med de seneste ændringer til Årsregnskabsloven opfyldt?

**Has the purpose of the recent changes to the Danish Financial
Statements Act been met?**

Copenhagen Business School 2016

Afleveret den 29. april 2016

Anslag 157.127, Normalsider 69

Executive summary

With three main purposes, the Danish Parliament adopted an amendment to the Danish Financial Statements Act in May 2015. The first purpose is to ease the financial and administrative burden on the small enterprises and hereby save approximately 320 million a year. The second purpose is to incorporate the directives issued from the European Union. And lastly, the third purpose is to adapt the Danish financial reporting standards to the international financial reporting standards, IFRS. This thesis examines, whether the three purposes has been fulfilled, by further examination of elected amendments regarding each purpose.

The amendments has resulted in fewer accounting and disclosure requirements for small enterprises and the hereby following ease to the administrative burden. Some of the amendment seems reasonable, when regarding the group of stakeholders surrounding the enterprise. But in the process of making it easier for the enterprises, the financial report loses important information and security for the stakeholders and society in general. It is also questionable how effective and accurate the AMVAB calculation is, which means that the actual savings might be less than 320 million.

Historically, the Danish Parliament has been in the top of the class regarding the incorporation of the directives issued from the EU correctly and at the right time. And this amendment to the Danish Financial Statements Act is no exception. But not all the members of the EU are as timely and correct as Denmark, which is why one of the purposes of the directives, comparability in financial reports between small enterprises in EU, might take some time to fulfill. The other purpose, to ease the administrative burden of small enterprises, complies with the first purpose of the amendment.

Lastly, the third purpose, adapting to IFRS, has been examined through to examples, financial instruments and intangible assets. Recognition and measurements is mostly the same, since both the Danish reporting standards and IFRS originates from the same conceptual framework. The big differences are to be found in the disclosure requirements, where IFRS has far more requirements. The amendments have definitely adapted the Danish standards to the international, but not to the extent that the two are now similar. But the Danish Financial Statement Act has now been adapted, so that the interpretations continue to be the present and future IFRS, and not IFRS from 2001-2004, which was the case before.

Although the overall conclusion is that the three purposes has been fulfilled, the information value and risk assessment have been compromised in some of the amendments regarding the easing of the financial and administrative burdens, and it is not possible to accommodate all the purposes at the same time. We are still a long way away from being totally comparable to IFRS, but we have come a long way with the amendments and in a degree that makes a good compromise between the needed information level for risk assessment and administrative burdens.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Indledning.....	4
1.1 Indledning.....	4
1.2 Problemformulering.....	5
1.3 Afgrænsning	5
1.4 Metode og kildekritik	6
1.4.1 Undersøgelsesdesign, dataindsamlingsmetode og kildekritik	6
1.5 Forkortelser	7
1.6 Afhandlingens struktur.....	8
Kapitel 2 - Årsregnskabsloven	9
2.1 Historien bag Årsregnskabsloven.....	9
2.1.1 Paradigme	9
2.1.2 Reguleringsstrategi.....	9
2.1.3 Byggeklodsmodellen	10
2.1.4 Årsregnskaber efter IFRS.....	11
2.2 Erhvervssektorens indflydelse på ændringerne.....	11
2.2.1 Gentagne kommentarer til lovforslagene	11
2.3 Formål med lovændringen	12
Kapitel 3 – Implementering af EU's regnskabsdirektiv	13
3.1 EU-retten.....	13
3.2 Implementering af direktivet	14
3.2.1 EU's regnskabsdirektiv	14
3.2.2 EU's kontrol på implementering	15
3.2.3 Vedtaget ændringer i henhold til regnskabsdirektivet	17
3.3 Sammenfatning	18
Kapitel 4 – Lettelse af de administrative byrder	19
4.1 Baggrunden for lettelse af de administrative byrder	19

4.1.1 Historisk flere fejl i regnskaberne for små virksomheder	19
4.2 Antallet af små virksomheder	21
4.2.1 Årsregnskabslovens definition af små virksomheder	22
4.3 AMVAB-metoden – forventet besparelse	23
4.3.1 Formålet med AMVAB	24
4.3.2 Opdatering af målingerne	24
4.3.3 Ex ante og ex post målinger	25
4.3.4 Fremgangsmåden og formlen	25
4.3.5 Hvad måler AMVAB?	27
4.4 Sammenfatning	27
Kapitel 5 – Er EU's regnskabsdirektiv blevet implementeret og er de administrative byrder lettet?	29
5.1 Lovændringerne forbundet med gennemførelse af direktivet	29
5.1.1 Er der opnået totalharmonisering?	29
5.2 Analyse af udvalgte ændringer	30
5.2.1 Forhøjelse af størrelsesgrænser og reducerede regnskabskrav for mikrovirksomheder	32
5.2.2 Reducerede regnskabskrav til visse dattervirksomheder	36
5.2.3 Delvis ophævelse af kravet om ledelsespåtegning	37
5.2.4 Egenkapitalopgørelse	39
5.2.5 Øvrige pligtige ændringer	40
5.2.6 Sammenfatning på forventet besparelse	43
5.3 Kritik af AMVAB-metoden	45
5.3.1 Omkostningsparameteret	45
5.3.2 Endelig ex ante måling på lovforslaget	47
5.3.3 Sammenfatning på AMVAB metoden	48
5.4 Konklusion på de første to formål	49
Kapitel 6 – Tilpasning til IFRS	50

6.1 Hvad er IFRS	50
6.1.1 IAS 'er eller IFRS'er	50
6.2 Anvendelse af IFRS og ÅRL	51
6.2.1 IFRS som fortolkningsbidrag.....	51
6.3 Finansielle instrumenter	52
6.3.1 Definitioner	53
6.3.2 Indregning og måling.....	54
6.3.3 Oplysninger	56
6.3.4 Ændringer foretaget med loven	58
6.3.5 Sammenfatning	60
6.4 Immaterielle aktiver	61
6.4.1 Definition.....	61
6.4.2 Indregning og måling.....	62
6.4.3 Oplysninger	63
6.4.4 Ændringer foretaget med loven	64
6.4.5 Sammenfatning	65
6.5 Hvorfor vælge IFRS fremfor ÅRL?	66
6.6 Har lovændringen opfyldt formålet omkring tilpasning til IFRS?	68
Kapitel 7 – Er formålene blevet opfyldt?	69
7.1 Implementering af EU's regnskabsdirektiv og lettelse af de administrative byrder.....	69
7.2 Tilpasning til IFRS.....	70
7.3 Kan alle formål tilgodeses samtidig?.....	70
Kapitel 8 – Perspektivering.....	71
Bibliografi	73

Kapitel 1 – Indledning

I dette kapital vil læser blive introduceret til afhandlingen. Der vil blive i indledningen blive redegjort for de tanker, der ligger til grund for afhandlingens problemformulering. Herefter opstilles problemformuleringen og der foretages en afgrænsning af afhandlingens omfang. Herefter gennemgås kort metode og kildekritik samt anvendte forkortelser i opgaven, og til sidst er afhandlingens struktur skitseret.

1.1 Indledning

Siden Årsregnskabsloven blev udgivet i 2001 er der sket en rivende udvikling i samfundet, nationalt som internationalt. Verden er blevet mere digitaliseret og vi handler mere og mere på tværs af landegrænserne, især inden for EU, hvorfor vi også i højere grad foretager benchmarking internationalt. De internationale regnskabsstandarder IAS/IFRS har løbende tilpasset sig denne udvikling, men selvom Årsregnskabsloven er blevet ændret siden 2001, har den ikke gennemgået en nær så stor udvikling som de internationale standarder. Så hvis Danmark fortsat skulle følge med ude i den store verden var det tid til en opdatering. Denne kom med lovændringen af 21. maj 2015, som er den største ændring til Årsregnskabsloven, der er sket siden denne blev vedtaget. Lovændringen er et direkte følge af to EU regnskabsdirektiver, der blev vedtaget i henholdsvis 2013 og 2014. Og nu lovgiver var i gang med at fortage ændringer, greb de muligheden for i højere grad at opdatere den til nutidens samfund.

Det er især for de små virksomheder, at der kommer en lang række lempelser, både som følge af EU direktiverne, men også i håb om at gøre regnskabsprocessen lettere og billigere for de knap så regnskabskyndige virksomheder. Samtidig skal lovgiver dog også sørge for, at de danske regnskaber kan anvendes på et internationalt marked, hvorfor de søger at tilpasse de danske regnskabsregler til de internationale, og der er kommet betydeligt flere krav til oplysninger om regnskabsposterne samt samfundsansvar med videre.

Der er dog en fin balance mellem at lempe de administrative byrder og fortsat have en informationsværdi i regnskabet. For manglende lempelser til krav kan fjerne en vigtig informationsværdi, som for eksempel egenkapitalopgørelsen og ledelsespåtegning, som måske i realiteten ikke er så dyr at indsætte i regnskabet som først antaget.

Når man tilpasser sig de internationale standarder, er det svært samtidig at lempe de administrative byrder, da IAS og IFRS er kendt for at have betydelige større oplysningskrav end den danske Årsregnskabslov. Men loven tilbage fra 2001 blev bygget op om de internationale standarder og det har altid været kutymen at ty til de internationale standarder, hvis der var noget man var i tvivl om i regnskabet. Det giver derfor god mening at kigge på at opdatere lovgivning.

1.2 Problemformulering

Formålet med denne afhandling er at analysere, hvorvidt Lov om ændring af Årsregnskabsloven og forskellige andre love (LOV 2015 738, 2015), har opfyldt de formål, som lovgiver havde med ændringen.

For at besvare ovenstående, vil opgaven være bygget op omkring besvarelsen af nedenstående spørgsmål:

- Hvilke formål har lovgiver haft med lovændringerne og i hvilket omfang er disse formål blevet opfyldt? Herunder, hvorvidt metoden for beregning af den forventede potentielle administrative besparelse, AMVAB, er anvendelig?
- Skal man vælge IFRS frem for Årsregnskabsloven?
- Kan man tilgodese alle formålene samtidig?

1.3 Afgrænsning

Med det valgte emne er der rigtig mange underemner, der kunne være interessante at tage op. Men da denne afhandling har et begrænset omfang, har jeg valgt at afgrænse mig fra nedenstående, dog ikke udtømmende, liste.

- Lovændringer, der ikke er yderligere behandlet eller omtalt i opgaven
- Ikke-vedtagne lovforslag med enkelte undtagelser for nævnelse af enkelte.
- Tidspunkt for implementering/førtidsimplementering
- Ændringer for koncernregnskaber
- Sikringsinstrumenter
- Jeg afgrænser mig fra at analysere, hvordan EU's regnskabsdirektiv bliver implementeret i andre lande. Jeg vil blot nævne nogle af de komplikationer jeg forestiller mig, der vil være ved, at der implementeres forskelligt landene imellem.

Jeg vil ligeledes undervejs uddybe tilfælde, hvor jeg afgrænser mig fra at gå dybere ned i et emne eller ikke behandle alle aspekter i et udvalgt område.

Jeg antager, at læserne af denne opgave i forvejen har en vis regnskabsmæssig forståelse for Årsregnskabsloven og regnskabsaflæggelse.

1.4 Metode og kildekritik

I dette afsnit redegøres der for de metodiske overvejelser der er foretaget i forbindelse med indsamling af viden, hvilket skal danne grundlag for besvarelsen af problemformuleringen. Formålet med metodeafsnittet er at præsentere fremgangsmåden, hvorpå der indsamles og behandles oplysninger, således at der kan konkluderes på problemformuleringens spørgsmål (Andersen, 2014).

1.4.1 Undersøgelsesdesign, dataindsamlingsmetode og kildekritik

Undersøgelsesdesignet beskriver måden for, hvorledes jeg vælger at undersøge min problemstilling på. Dette bliver fastlagt på baggrund af en række former og typer af data, som jeg vil benytte mig af i min undersøgelse (Andersen, 2014, s. 44). Det vil sige, at designet er en kombination af fremgangsmåder og teknikker, som der anvendes til at indsamle data, analysere på og afslutningsvis fortolke på.

Afhandlingens undersøgelsesdesign er bygget op omkring eksisterende datakilder, det vil sige såkaldt sekundærdata, som skal danne grundlag for besvarelsen af afhandlingens problemformulering. Der er derfor ikke selv indhentet data specielt til opgaven, men udelukkende benyttet eksisterende viden, tidligere undersøgelser og fremstillinger i form af artikler, analyser, netbaserede kilder og gældende lovgivning, herunder de internationale regnskabsstandarder. De anvendte kilder har forskellig afstamning og derved ikke samme pålidelighed.

De internationale regnskabsstandarder, International Financial Reporting Standards, forkortet IFRS, udstedes af den private standardudstedende organisation International Accounting Standard Board, forkortet IASB, og vurderes til at være en højt pålidelig kilde. Det samme gør de danske anvendte love og bekendtgørelser.

Ydermere er der anvendt en række internetbaserede kilder samt analyser og artikler skrevet af Erhvervsstyrelsen, FSR, EY og Deloitte, DAMVAD og Europakommissionen. Disse kilder vurderes

værende pålidelige grundet deres position som eksperter, inden for især regnskabsområdet. Dog er pålideligheden af lavere karakter end for eksempel Årsregnskabsloven og IFRS. Disse kilder vil blive anvendt som fortolkningsbidrag og brugt til at belyse diskussioner. På baggrund af nævnte dataindsamling er det min opfattelse, at kilderne samlet set udgør et tilstrækkeligt og bredt grundlag for afhandlingens diskussioner, analyser og fortolkninger.

1.5 Forkortelser

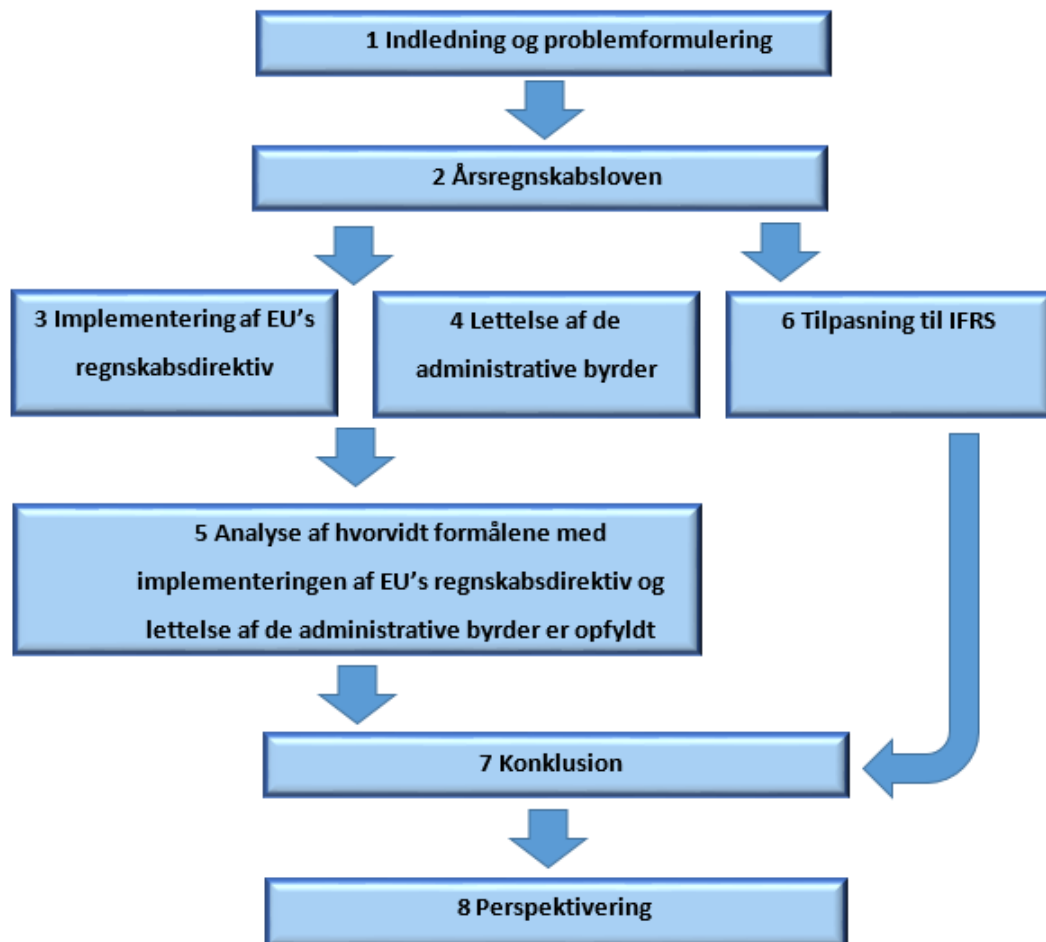
Følgende forkortelser er anvendt i afhandlingen

EU	Den Europæiske Union
EURD	EU's regnskabsdirektiv af 2013/34/EU
FSR	Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
ÅRL	Årsregnskabsloven
ÅRL-NY	Lov om ændring til ÅRL mv.

1.6 Afhandlingens struktur

Afhandlingen er overordnet opbygget efter nedenstående struktur i figur 1.1.

Figur 1.1 Afhandlingens struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Kapitel 2 - Årsregnskabsloven

For bedre at forstå betydningen af de seneste ændringer til ÅRL, er det relevant at kigge på den udvikling, som loven har været igennem. Der vil være tale om en kort gennemgang, da redegørelsen kun er med for at skabe en bedre forståelse for opgaven.

2.1 Historien bag Årsregnskabsloven

Den første egentlige Årsregnskabslov blev vedtaget tilbage i 1981. Inden da var regnskabslovgivningen reguleret under Selskabslovgivningen. Med 1981-loven skulle regnskaber udarbejdes efter principperne omkring historisk kostpris og det præsentationsorienterede paradigme. Den gældende Årsregnskabslov blev vedtaget den 22. maj 2001. Formålet med denne var at modernisere loven og tilnærme sig den internationale lovgivning på regnskabsområdet, IFRS, som er formueorienteret. IFRS vil blive gennemgået yderligere i afsnit 6, hvorfor der henvises hertil.

2.1.1 Paradigme

Det præsentationsorienterede paradigme ligger vægt på virksomhedens indtjeningssevne, og resultatopgørelsen er det styrende element. Med loven gik lovgiver væk fra historisk kostpris og det præsentationsorienterede paradigme og over til det formueorienterede paradigme, som begrebsrammen IFRS er bygget op om. Indregning og måling skulle herefter i højere grad ske til dagsværdi frem for historisk kostpris, for på den måde at give et mere retvisende billede af virksomhedens værdi på tidspunktet for regnskabsaflæggelsen. I det formueorienterede paradigme er balancen det styrende element og forskydninger føres i resultatopgørelsen (Foged & Zeuthen, 2012).

Efter loven fra 2001 er der sket en række ændringer og tilpasninger, for løbende at følge med i den udvikling, der er sket på det internationale område. Der har dog kun været tale om ændringer til loven, hvorfor der er bygget oven på den eksisterende lov. Dette kan give en række problemstillinger, som vil blive diskuteret i afsnit 6.

2.1.2 Reguleringsstrategi

Da de danske lovgivere skulle fastlægge rammerne for den nye lovgivning, valgte de i lighed med en række andre EU lande en strategi, som var en blanding mellem regulering og markedsløsning.

Kort fortalt, går regulering ud på, at der er behov for lovgivning for at øge sammenligneligheden imellem regnskaberne samt skabe lige adgang til information, således at der ikke udvikles et marked for handel med regnskabsinformationer. Markedsregulering derimod, tror på at regnskabsreguleringen skal overlades til de frie markeds kræfter og dermed undgå overproduktion af informationer, muliggøre en hurtig tilpasning af reglerne efter behov og en tro på, at markedet vil finde en ligevægt mellem informationsbehov og omkostningerne hertil.

2.1.3 Byggeklodsmodellen

Med ÅRL af 2001 blev virksomhederne desuden opdelt i regnskabsklasserne A-D, jf. ÅRL § 7. Princippet er, at jo større en virksomhed er, desto højere regnskabsklasse vil de tilhøre og desto flere krav vil der blive stillet til årsregnskabet. Regnskabsklasserne defineres af 3 parametre; Balancesum, nettoomsætning og gennemsnitlig antal fuldtidsansatte. Se Tabel 2.1 nedenfor.

Tabel 2.1 - Byggeklodsmodellen

Regnskabsklasse	Balancesum	Nettoomsætning	Antal beskæftige	ÅRL
Grundlæggende principper	-	-	-	§§ 11-17
A	0-7 mio. kr.	0-14 mio. kr.	0-10	§§ 18-21
B	0-36 mio. kr.	0-72 mio. kr.	0-50	§§ 22-77
C (mellemstore)	36-143 mio. kr.	72-286 mio. kr.	51-250	§§ 78-101
C (store)	> 143 mio. kr.	> 286 mio. kr.	> 250	§§ 78-101
D	Børsnoterede og statslige aktieselskaber uanset størrelse			§§ 102-108

Kilde: Egen tilvirkning med udgangspunkt i ÅRL

For at blive i en regnskabsklasse, må virksomheden ikke overskride to af de tre forudsætninger på to af hinanden efterfølgende regnskabsår.

For eksempel: For at en virksomhed kan aflægge sit regnskab efter regnskabsklasse B, må virksomheden ikke overskride to af følgende forhold på to af hinanden efterfølgende regnskabsår, jf. ÅRL § 7, stk. 2, nr. 1, litra a-c:

- En balancesum på 36 mio. kr.

- En nettoomsætning på 72 mio. kr.
- Et gennemsnitlig antal ansatte på 50

En virksomhed kan dog altid vælge at aflægge regnskabet efter en højere regnskabsklasse, eller give flere oplysninger, end det som størrelsesgrænserne angiver og stadig blive i en lavere regnskabsklasse. Én af de seneste ændringer til ÅRL er en ændring i størrelsesgrænserne, hvilket vil blive behandlet nærmere i de efterfølgende afsnit.

2.1.4 Årsregnskaber efter IFRS

Alle virksomheder, der er omfattet af ÅRL, kan vælge at aflægge deres regnskab efter IFRS. Dette er der hjemmel til i BKG nr. 930 om anvendelse af internationale regnskabsstandarder IFRS for virksomheder omfattet af årsregnskabsloven (BKG 2014 930, 2014). Såfremt virksomheden vælger dette, skal det oplyses i regnskabspraksis og de skal som minimum følge de krav, der er i ÅRL til den regnskabsklasse, som de efter ÅRL er omfattet af. Herudover skal alle relevante krav efter IFRS også overholdes. ÅRL tilpasning til IFRS behandles i afsnit 6.

2.2 Erhvervssektorens indflydelse på ændringerne

Før loven blev vedtaget, blev den sendt til høring til i alt 101 organisationer, foreninger m.m., hvoraf 29 sendte høringssvar retur, heraf 20 med bemærkninger til udkastet. (Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, 2014-15). Høringen resulterede i, at der blev lavet enkelte indholdsmæssige ændringer. Erhvervsorganisationer har således haft mulighed for at ytre deres holdning om, hvorvidt lovforslagene er en god eller dårlig ide, og disse er taget til efterretning af lovgiver.

2.2.1 Gentagne kommentarer til lovforslagene

I de 20 besvarelser med kommentarer til lovforslaget, var der en række bemærkninger der gik igen (Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, 2014-15):

- Der var generelt en bred opbakning til de forslåede lempelser med formål at lette de administrative byrder for små virksomheder.
- Flere havde en bekymring for, at selv samme lempelser, vil forringe regnskabernes værdi.
- Flere påpegede, at udnyttelse af lempelserne blot vil medføre et rapporteringsbehov uden for årsrapporten og omkostninger hertil ikke er medtaget i besparelsesberegningen.

Lovgiver tog disse bemærkninger til efterretning. Nogle resulterede i, at nogle ændringer blev trukket tilbage. Herunder nogle lempelser, som blev vurderet til at forringe regnskabsværdien mere end den besparelse, der ville opnås. Dette vil blive diskuteret yderligere i de efterfølgende afsnit.

2.3 Formål med lovændringen

Der er fra lovgivers side lagt vægt på følgende punkter i lovændringen (Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, 2014-15):

- Gennemførsel af EU's regnskabsdirektiv og gennemsigtighedsdirektivet
- Lettelse af administrative byrder
- Tilpasning til IFRS

De tre områder vil blive yderligere behandlet i hvert deres afsnit nedenfor.

Kapitel 3 – Implementering af EU's regnskabsdirektiv

Det første af formålene, jf. afsnit 2.3, vil blive beskrevet i dette afsnit. Først redegøres der kort for EURD og der opføres nogle af de ændringer, der er foretaget for at implementere regnskabsdirektivet.

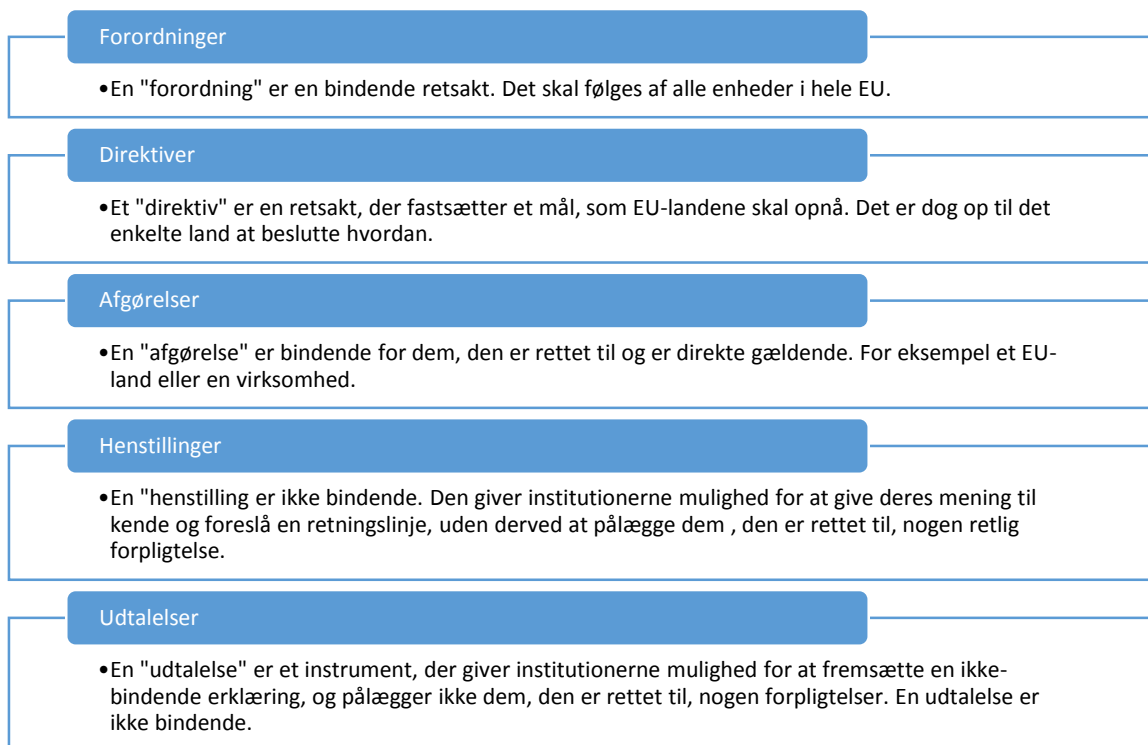
Da implementeringen af regnskabsdirektivet og lempelser af administrative byrder er tæt forbundne, analyseres der samlet på disse to afsnit i afsnit 5. Til sidst konkluderes der på, hvorvidt de 2 formål er opfyldt.

3.1 EU-retten

Nedenstående afsnit er skrevet med udgangspunkt i den officielle hjemmeside for Den Europæiske Union (Den Europæiske Union, 2015).

EU er en retsstat, hvor medlemslandene på demokratisk vis vedtager en række traktater. EU-retten er det lovgivende organ i EU, men kan kun lovgive inden for de områder, der er omfattet af traktaterne. Traktaterne anses for at være den primære EU lovgivning, mens der samtidig er en række sekundær EU-lovgivning. I figur 3.1 ses hierarkiet af de sekundære lovgivningsmuligheder i EU.

Figur 3.1 – Sekundær EU lovgivning

Kilde: Den Europæiske Unions hjemmeside, EU-lovgivningen

EU-retten skal anses som en del af medlemslandenes retssystem og omfatter tillige virksomheder og personer. De regler, der vedtages i EU, skal derfor indarbejdes i den nationale lovgivning, hvorved det også vil have indflydelse på den danske ÅRL.

3.2 Implementering af direktivet

I dette afsnit vil opgaven nærmere beskrive EU's regnskabsdirektiv, kontrollen fra EU og opliste nogle af de ændringer, der er foretaget for at implementere regnskabsdirektivet.

3.2.1 EU's regnskabsdirektiv

Den 29. juni 2013, blev der vedtaget et nyt direktiv; "Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU – om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer" (Den Europæiske Union, 2013). Direktivet erstatter det 4. direktiv om årsregnskaber fra 1978 og det 7. direktiv om koncernregnskaber fra 1983. Senest den 20. juli 2015, skal direktivet være implementeret i medlemsstaternes lovgivning. I Danmark sker dette i Årsregnskabsloven med ændringerne af 1. juni 2015, hvorfor fristen er overholdt.

Direktivet er som de tidligere direktiver et såkaldt minimumsdirektiv, der stiller en række minimumskrav til medlemslandene. Formålet med EURD er at lette de administrative byrder og at indføre tæt på totalharmonisering af indhold og præsentation i årsrapporterne for de små virksomheder i EU. Direktivet indeholder derfor samtidig en maksimumharmonisering, som indebærer, at landene ikke må sætte flere krav til noteoplysningerne for små virksomheder end det der er anført i direktivet. Der er dog mulighed for landene til at stille større krav til mellemstore og store virksomheder (Den Europæiske Union, 2013).

Som det ses af figur 3.1 ovenfor, er et direktiv bindende, men med frihed for det enkelte medlemsland til, hvordan de vil implementere det. Det står altså landene nogenlunde frit for, hvor mange lempelsesmuligheder for små virksomheder de vil indføre og hvor mange ekstra krav til mellemstore og store virksomheder de vil indføre, så længe lovændringerne ikke er i strid med direktivet og så længe de opfylder maksimumkravene. I afsnit 5 vil nogle af de ændringer, der er vedtaget blive uddybet. Men først beskrives kort, hvordan EU's opfølgings- og kontrolprocedurer for implementeringen foregår.

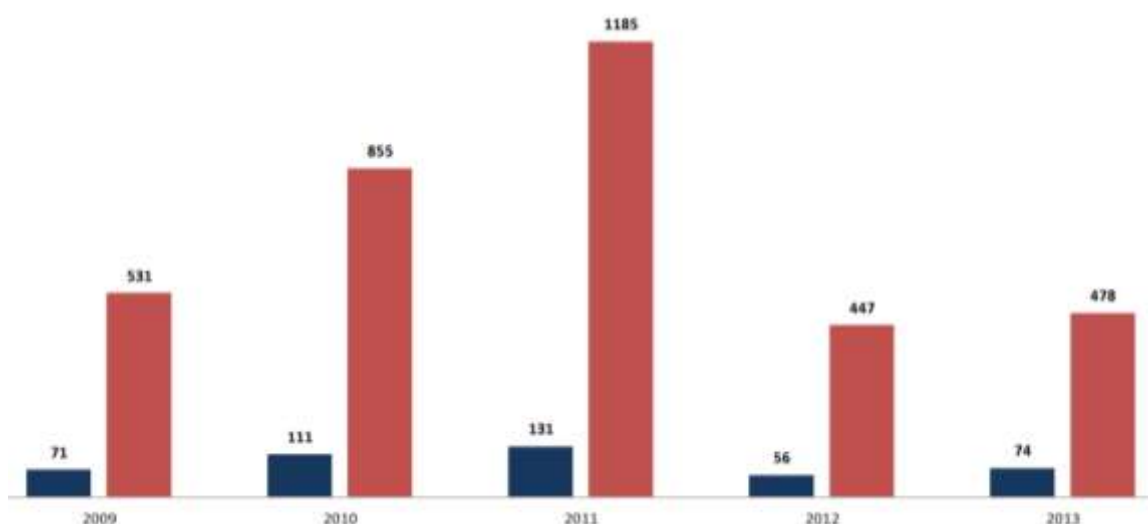
3.2.2 EU's kontrol på implementering

Det er EU-Kommissionen (herefter Kommissionen), der kontrollerer hvorvidt medlemslandene "gennemfører EU-direktiverne fuldstændigt og korrekt og anvender den gældende lov korrekt" (Europa-Kommissionen, 2014, s. 2). I Lissabontraktaten, der trådte i kraft i 2009, blev der givet mulighed for at Kommissionen kunne uddеле tvangsbøder til medlemslandene, hvis de gennemfører direktiver med forsinkelse eller ikke gennemfører direktiverne fuldstændigt. Hermed håber EU, at medlemslandene i højere grad vil prioritere implementeringerne. Medlemslandene har da også øget deres indsats for at få fuld gennemførelse, før EU-Domstolen afsiger dom (Europa-Kommissionen, 2014).

Som det ses af figur 3.2 nedenfor, så har Kommissionens stor fokus på at nedbringe den forsinkede implementering, haft sin effekt i 2012 og 2013, som er den seneste måling på det tidspunkt, hvor denne afhandling skrives.

EU-landene er gået fra en samlet overtrædelse på 1.185 sager i 2011 til 478 i 2013, svarende til et fald på 60 %, mens antallet af direktiver, der har gennemførelsesfrist i det givne år, kun er faldet fra 131 i 2011 til 74 i 2013, svarende til et fald på 44 %. Forholdsmæssigt er overtrædelserne altså faldet mere for de nye direktiver.

Figur 3.2 – Direktiver og forsinket gennemførelse

Blå: Antal direktiver med gennemførelsesfrist inden for det givne år. **Rød:** Nye overtrædelser vedrørende forsinket gennemførelse.

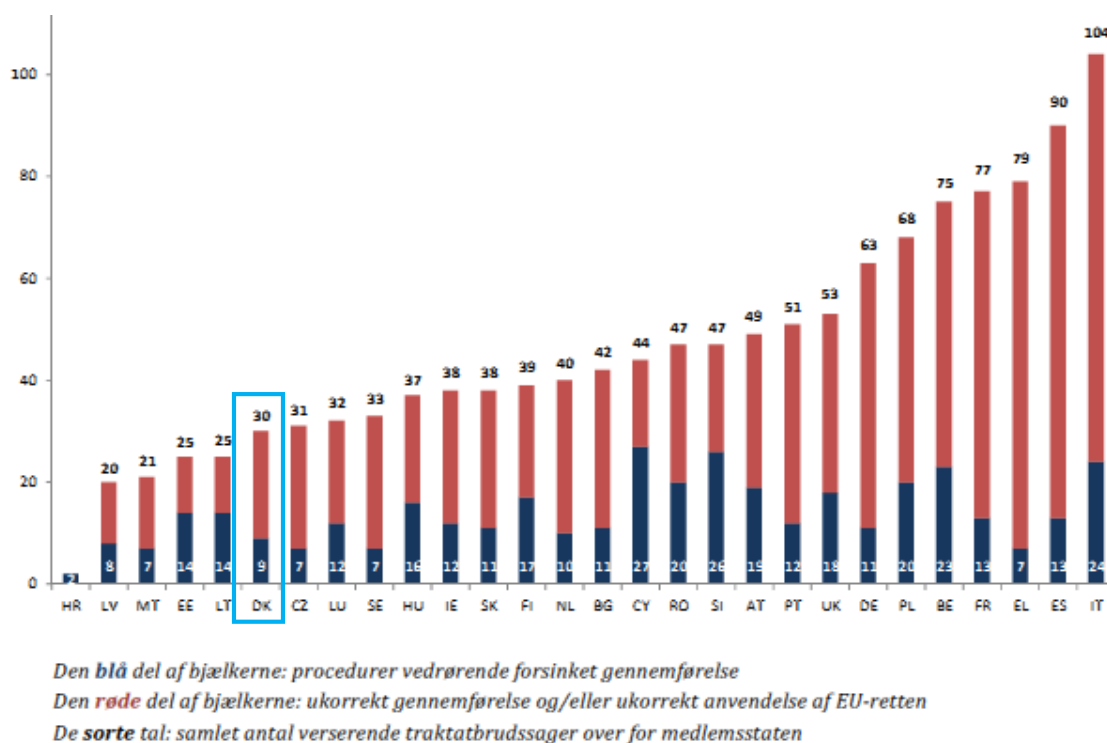
Kilde: Europa-Kommissionen, 30. årsberetning om kontrol med gennemførelses af EU-retten (2013), side 3

En stor del af æren for dette får EU Pilot, som er en online database og kommunikationsværktøj, der hjælper medlemslandene med besvarelse af spørgsmål samt løsning af problemerne med at få implementeret EU-retten korrekt i den nationale lovgivning. EU Pilot har afhjulpet en lang række fejl tidligt i processen, hvorved medlemslandene i større grad får foretaget implementeringen korrekt og rettidigt.

Sagerne indledes dels efter klager fra borgere, virksomheder, NGO'er og andre organisationer og dels på Kommissionens eget initiativ. I 2013 var 487 sager indledt som følge af en klage fra første gruppe, mens 1.023 var Kommissionens eget initiativ.

Nedenfor i figur 3 ses det, at Danmark generelt er god til at få implementeret EU-lovgivningen rettidigt og korrekt. De lande, der har flest traktatbrudssager i 2013 er Italien (IT), Spanien (ES) og Grækenland (EL).

Figur 3.3 – Antal traktatbrudsprocedurer i EU-28 (pr. 31. december 2013)

Kilde: Europa-Kommissionen, 30. årsberetning om kontrol med gennemførelsen af EU-retten (2013), side 12

Dette skyldes især, at vi i Danmark har en meget administrativ let gennemførelse, hvor de fleste implementeringer af EU-retten sker gennem bekendtgørelser. Det er kun når et direktiv gennemføres ved lov, at Folketinget bliver involveret. Vi er således fri for mange af de parlamentariske og bureaukratiske udfordringer, som for eksempel flere af middelhavslandene har.

3.2.3 Vedtaget ændringer i henhold til regnskabsdirektivet

Nedenfor er listet nogle af de ændringer, som er vedtaget i loven for at gennemføre regnskabsdirektivet (Deloitte, 2015, s. 76-77):

- Størrelsesgrænserne for regnskabsklasserne B og C mellem hævet § 7, stk. 2 (*analyseres i afsnit 5.2.1*)
- Der indføres en ny regnskabsklasse, mikrovirksomheder § 22a (*analyseres i afsnit 5.2.1*)
- Virksomheder med kun ét ansvarligt ledelsesmedlem, kan undlade ledelsespåtegning §§9 og 9a (*analyseres i afsnit 5.2.3*)
- Kapitalandele i unoterede selskaber kan måles til kostpris § 37, stk. 4 (*analyseres i afsnit 5.2.4*)
- Krav om egenkapitalopgørelse er udgået § 56 (*analyseres i afsnit 5.2.4*)
- Krav om at specificere eventualforpligtelser er udgået § 64 (*analyseres i afsnit 5.2.4*)
- Det gennemsnitlige antal ansatte skal oplyses i noten, men der er ikke krav om sammenligningstal § 68 (*drøftes ikke yderligere i denne opgave*)
- Oplysningskrav om navn, hjemsted og rets form for datterselskaber, associerede selskaber, I/S og K/S, der måles til kostpris er ophævet § 72 (*drøftes ikke yderligere i denne opgave*)
- Oplysninger om tilgodehavende hos eller sikkerhedsstillelse for visse ledelsesmedlemmer kræves ikke længere §73, stk. 3 og 4 (*analyseres i afsnit 5.2.5*)
- Oplysningskrav om virksomhedskapitalen er udgået § 75 (*drøftes ikke yderligere i denne opgave*)
- Krav om ledelsesberetning genindføres § 76a (*drøftes ikke yderligere i denne opgave*)
- Resultatdisponering skal placeres i tilknytning til resultatopgørelsen § 31 (*drøftes ikke yderligere i denne opgave*)
- Mellemstore virksomheder kan aflægge årsrapport efter regnskabsklasse B § 78a (*analyseres i afsnit 5.2.2*)

Som det også kort blev beskrevet i afsnit 2.2, så var det ikke alle de forslåede ændringer, der endte med at blive vedtaget i ændringsloven, men de ovenstående er altså i blandt dem, der klarede det igennem processen. I afsnit 5 vil nogle af disse ændringer blive diskuteret og der vil blive analyseret på, hvorvidt ændringerne opfylder formålet med regnskabsdirektivet. Da hovedformålet med regnskabsdirektivet er en lempelse af de administrative byrder for små virksomheder, vil afsnit 3 og 4 blive diskuteret samlet.

3.3 Sammenfatning

EU er et samarbejde, som har resulteret i en fælles retsstat, hvor alle medlemslandene har sagt ja til at efterleve og ved national ret, implementere de traktater og øvrig lovgivning, der vedtages i EU. Blandt den øvrige lovgivning er blandt andet direktiver og EURD er netop, rettidigt, blevet implementeret i den danske lov ved Lov om Ændring af Årsregnskabsloven mv.

Det er ikke alle lande i EU, der er lige gode til at implementere EU-retten rettidigt og korrekt, og EU Kommissionen har via Lissabon Traktaten, beføjelse til at uddele bøder til de lande, der ikke overholder EU-lovgivningen. Siden 2011 er medlemslandene blevet bedre til både at overholde fristerne samt at foretage en korrekt implementering af EU-lovgivningen, men Danmark er fortsat én af EU's dukse. EURD har til formål at lette de administrative byrder og øge sammenligneligheden af årsrapporterne for de små virksomheder i EU. Dette støtter det danske erhvervsliv op om og der er stor opbakning til at lette de administrative byrder.

Med den frihed, der ligger i direktiverne fra EU, har Danmark vedtaget en række ændringer, der sørger for, at den nationale ret efterlever EU-lovgivningen. Dog har vi også valgt ikke at implementere alle de ændringer, der er mulighed for, hvilket sammen med en vurdering af ændringerne, vil blive behandlet yderligere i de efterfølgende afsnit.

Kapitel 4 – Lettelse af de administrative byrder

Som det andet af hovedformålene, dog tæt forbundet med den implementering af EU-retten, er lettelse af de administrative byrder. Dette er nogle af de mest diskuteret af ændringerne til Årsregnskabsloven. For, hvor findes balancen mellem at gøre det lettere og billigere for virksomhederne at aflægge årsrapporten, og samtidig bibeholde den informationsværdi, som årsrapporten indeholder for virksomhedens interessenter?

For at svare på dette, skal vi først kigge nærmere på incitamenterne for at lette de administrative byrder.

4.1 Baggrunden for lettelse af de administrative byrder

Som nævnt ovenfor, er ét af hovedformålene med ændringerne til ÅRL, lettelse af de administrative byrder, hovedsageligt for små virksomheder. Dette kan tildeles to hovedårsager; at der historisk har været flere fejl i regnskaberne for de små virksomheder samt at EU direktivet har stillet maksimumgrænser for regnskabsklasse B og herunder den nye regnskabsklasse, mikrovirksomheder, samt øget krav til totalharmonisering, som beskrevet i afsnit 3.

4.1.1 Historisk flere fejl i regnskaberne for små virksomheder

De seneste år har der været fejl i ca. en tredjedel af de regnskaber, som Erhvervsstyrelsen modtager (DAMVAD, 2014). Det er især i noterne for de mindre virksomheder, at der opstår fejl, da det for ledelsen ikke giver mening at give mange noteoplysninger, grundet simpliciteten af transaktionerne i virksomhederne (Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, 2014-15). Derfor er det regeringens og EU's hensigt at få så mange virksomheder som muligt i en regnskabsklasse, hvor kravene er relativt få.

Undersøgelser viser, at der er mange af de små virksomheder, der ikke forstår regnskabsreglerne og derfor kommer til at lave flere fejl. Der er oftest hverken interesse eller kompetence hos ledelsen i de små virksomheder, til at udarbejde en korrekt årsrapport.

DAMVAD har for Erhvervsstyrelsen udarbejdet rapporten 'Årsager til fejl i årsrapporter' (DAMVAD, 2014). Grundlaget for undersøgelsen i alt 23 interviews med ledelsen fra virksomheder i regnskabsklasse B, bogholdere, revisorer og udvalgte eksperter.

Rapporten klarlagde, at der er overordnet 7 årsager til fejl:

1. Årsrapporten prioriteres ikke højt i virksomhederne
2. Køb af basale revisionsydelser er ikke en garanti mod fejl
3. Manglende kendskab til regnskab hos virksomhederne
4. Manglende opdatering af faglig viden
5. Fagsprog udfordrer forståelsen
6. Regler for små virksomheders årsrapport opleves som unødvendigt komplicerede
7. Virksomhederne oplever Regnskabs Basis som en fejlkilde i sig selv

Nedenfor beskrives kort rapportens resultater for de 7 årsager.

1. Årsrapporten prioriteres ikke højt i virksomhederne

I de foretagne interviews tilkendegiver flere af de adspurgte respondenter, typisk virksomhedsejerne selv, at de udelukkende udarbejder årsrapporten fordi det er et lovkrav. De tror, at hverken de eller deres interessenter bruger årsrapporten og de har derfor en tilbøjelighed til at nedprioritere ressourcer på bogføringen og årsrapporten. Virksomheder oplever således årsrapporten i sig selv som en administrativ byrde.

2. Køb af basale revisionsydelser er ikke en garanti mod fejl

Som afledt effekt af ovenstående, samt ÅRL § 135, stk. 1, nr. 1-3 (LBK 2013 1253, 2013), som giver mulighed for at fravælge revision, hyrer virksomhederne udelukkende bogholdere og revisorer til de basale ydelser med lavere sikkerhed i form af assistance, review og udvidet gennemgang. Men samtidig forventer de kvalitet på højde med revision og en fejlfri årsrapport, og der opstår dermed en forventningskløft mellem virksomhed og revisor.

3. Manglende kendskab til regnskab hos virksomhederne

Rapporten har vist, at den manglende forståelse for regnskaber og hyppigheden af, hvor tit eller sjældent de udarbejdes, udgør en væsentlig årsag til fejlene. Årsregnskabet når aldrig at blive en rutine for virksomhederne, hvorfor indberetningen hvert år er en tidskrævende proces. Virksomhederne tyer derfor til kopiering af dele i årsrapporten uden at være klar over, om det er rigtigt eller ej.

4. Manglende opdatering af faglig viden

Som forlængelse af punkt 3 viser rapporten, at den manglende opdatering på både virksomhedernes og revisors faglige viden, fører til fejl i årsrapporten. Hvad angår revisorerne, er det dog et hyppigere problem hos de små revisorer, da de større revisionshuse løbende sørger for både opdatering af systemer og undervisning af medarbejdere.

5. Fagsprog udfordrer forståelsen

Sammenhængende med punkt 3 og 4, giver regnskabssproget udfordringer for de små virksomheder. Regnskab Basis, som er Erhvervsstyrelsens indberetningsværktøj til årsrapporter, får kritik af at være svært at forstå og at mangle vejledninger, se desuden punkt 7 nedenfor. For en virksomhedsledelse, der tidligere har fået en vis form for undervisning inden for regnskab, er det lidt mere angribeligt, men folk der aldrig har siddet med regnskab før, finder det oftest uoverkommeligt.

6. Regler for små virksomheders årsrapport opleves som unødvendigt komplicerede

Fælles for flere af respondenterne i rapporten er, at de mener lovgivningen er for kompliceret og unødvendig for den daglige drift af virksomhederne, da de ikke selv anvender årsrapporten, jf. punkt 1. Det giver efter deres mening unødvendige omkostninger at overholde lovgivning og nogle vælger ligefrem bevidst ikke at overholde alle kravene.

7. Virksomhederne oplever Regnskab Basis som en fejlkilde i sig selv

Virksomheder oplever Erhvervsstyrelsens indberetningsværktøj, Regnskab Basis, som besværligt og tidskrævende og flere følger ikke de retningslinjer der er sat op for godkendelsen af årsrapporten. Det opleves, at der er mange irrelevante felter og at der mangler vejledning. Især første indberetning er ekstra vanskelig, og forvirringer er én af årsagerne til fejl i årsrapporterne.

4.2 Antallet af små virksomheder

Som det ses ovenfor, så ligger mange af fejlene i årsrapporterne hos de små virksomheder som følge af lav prioritet og manglende forståelse for regnskabsområdet generelt. Det vil derfor være aktuelt herefter at kigge på, hvor mange virksomheder det drejer sig om.

4.2.1 Årsregnskabslovens definition af små virksomheder

Definitionen og størrelsesgrænserne for de små virksomheder før lovændringen lød således (LBK 2013 1253, 2013), se også afsnit 2.1.3 ovenfor:

ÅRL § 7, stk. 2, nr. 1:

”Små virksomheder: Virksomheder, som i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser:

- a) En balancesum på 36 mio. kr.*
- b) En nettoomsætning på 72 mio. kr.*
- c) Et gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 50”*

Hvis man alene ser på fordelingen i regnskabsklasserne efter antal ansatte, som oplyst fra Erhvervsstyrelsen til Danmarks Statistik, jf. figur 4.1, så udgør små virksomheder (0-50 antal ansatte) 297.424 ud af 301.481 i 2012, svarende til 98,7 %.

Se figur 4.1 nedenfor for fordelingen af virksomheder efter antal ansatte samt figur 4.2 for udviklingen af antal virksomheder efter størrelsesgrupper til og med 2013.

Figur 4.1 – Firmaer fordelt efter størrelse og branche. 2012

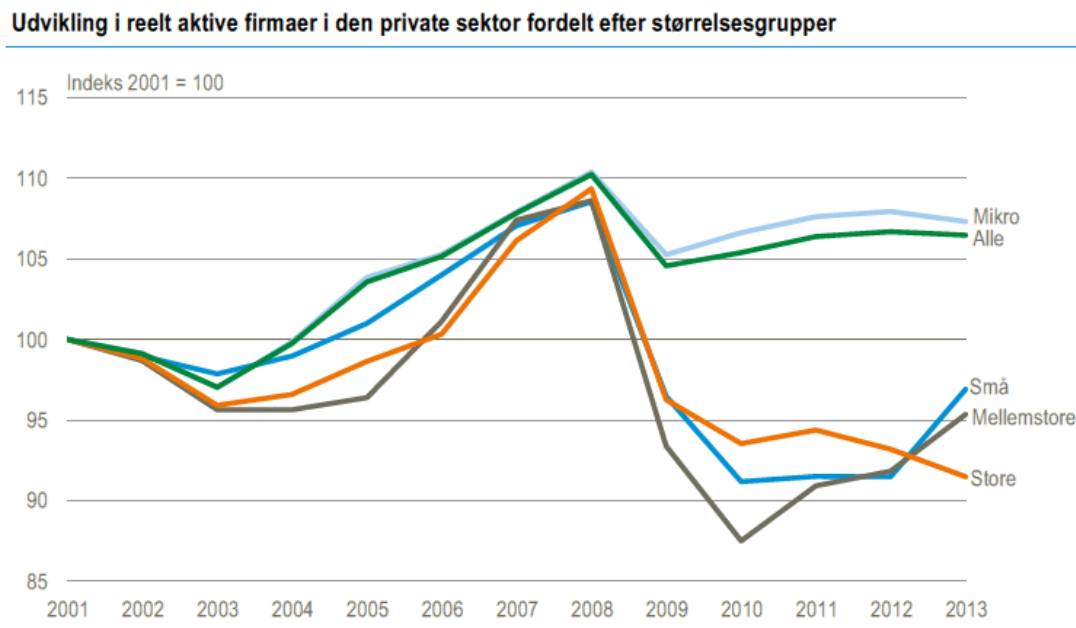
Tabel 344 Firmaer fordelt efter størrelse og branche. 2012							
	Antal fuldtidsansatte						I alt
	0	1-9	10-19	20-49	50-99	100 +	
	antal firmaer						
I alt	161 634	118 479	11 161	6 750	2 119	1 938	301 481
Landbrug, skovbrug og fiskeri	20 721	11 465	283	84	9	9	32 571
Råstofindustri	92	85	18	12	3	8	218
Industri	5 772	6 476	1 397	1 045	430	404	15 524
Energiforsyning	1 425	375	33	22	9	14	1 878
Vandforsyning og renovation	2 108	368	49	46	16	20	2 607
Bygge og anlæg	15 036	13 764	1 494	781	161	84	31 300
Handel	15 746	23 273	2 662	1 557	412	296	43 946
Transport	5 474	5 091	611	378	136	132	11 822
Hoteller og restauranter	5 743	7 101	570	237	49	40	13 740
Information og kommunikation	8 875	5 027	499	336	118	107	14 962
Finansiering og forsikring	4 421	4 386	121	93	64	84	9 169
Ejendomshandel og udlejning	22 314	4 619	245	147	39	34	27 398
Vidensservice	20 536	10 160	839	485	152	131	32 303
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	9 926	5 062	515	325	113	102	16 043
Offentlig administration, forsvar og politi	5	45	25	19	21	178	293
Undervisning	2 614	1 477	399	535	194	170	5 389
Sundhed og socialvæsen	8 942	8 747	817	353	93	42	18 994
Kultur og fritid	3 088	3 011	237	123	43	26	6 528
Andre serviceydelser mv.	8 188	7 884	347	192	57	57	16 725
Uoplyst aktivitet	8	63	-	-	-	-	71

Anm.: Antal reelt aktive firmaer, dvs. firmaer, hvor der præsteres en arbejdsindsats på mindst 0,5 årsværk.

Nye tal offentliggøres juni 2015
www.statistikbanken.dk/ig3

Kilde: Statistisk Årbog 2015, Danmarks Statistik, side 379

Figur 4.2 - Udvikling i reelt aktive firmaer i den private sektor fordelt efter størrelsesgrupper

Kilde: Færre mikrovirksomheder i den private sektor. NYT fra Danmarks Statistik, nr. 300, side 2

Alene at definere en virksomhed efter antal ansatte vil dog ikke være retvisende for alle virksomheder, da der som beskrevet i afsnit 2.1.3, er tre parametre at måle efter. Dog er oplysningerne fra Erhvervsstyrelsen og Danmarks Statistik begrænset til ovenstående figur 4.1 og 4.2 og beregningerne er således foretaget på baggrund af antal ansatte. Analysen på udviklingen i fordeling mellem regnskabsklasserne vil blive foretaget i afsnit 5.

4.3 AMVAB-metoden – forventet besparelse

Som led i lovforslaget, blev der blandt andet taget udgangspunkt i en AMVAB-måling da det skulle vurderes, hvor stor en besparelse, der vil kunne opnås ved lempelserne i ændringen til ÅRL. I dette afsnit vil AMVAB-metoden blive beskrevet med udgangspunkt i Erhvervsstyrelsens hjemmeside (Erhvervsstyrelsen, 2015), samt AMVAB-manualen (Erhvervsstyrelsen, 2012).

4.3.1 Formålet med AMVAB

AMVAB står for Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Admistrative Byrder.

Metoden blev taget i brug i 2004, hvor der blev lavet en basisberegning for de 6 største ministerier, herunder Økonomi- og Erhvervsministeriet, samt en samlet beregning for de øvrige ministerier. Metoden er at sammenligne med den internationale Standard Cost Model (SCM).

AMVAB-metoden bruges til at vurdere, hvor byrdefulde en lovgivnings-, eller anden reguleringskrav er for private virksomheder og dermed give en indikator for, hvor i lovgivningen eller reguleringen, der er mulighed for at lette nogle administrative byrder.

I henhold til AMVAB-manualen, tjener målingerne overordnet følgende fire formål (Erhvervsstyrelsen, 2012, s. 5):

1. At kvantificere de administrative byrder ved ny regulering.
2. At give overblik over de samlede administrative byrder for danske virksomheder.
3. At kunne fokusere regelforenklingsarbejdet på de administrative processer, der er burdefylde.
4. At kunne følge udviklingen i de administrative byrder for virksomhederne, som følger af ændringer i den erhvervsrettede lovgivning både samlet set, for hvert ministerium og for den enkelte lov eller bekendtgørelse.

Metoden måler dog ikke, hvordan virksomhederne opfatter reguleringerne, men alene de omkostninger virksomhederne har i forbindelse hermed. Det er ligeliges kun reguleringer, der er omfattet af oplysningspligt, som måles.

4.3.2 Opdatering af målingerne

Efter at basismålingerne for de forskellige ministerier blev foretaget i 2004, var det hensigten at målingen skulle opdateres hvert år i forbindelse med folketingsåret den 1. oktober. I praksis er det dog kun når ministerierne har haft reguleringer med en samlet forventning til omkostninger for virksomheder over 3 mio. kr. årligt, at der foretages en opdatering af AMVAB-målingerne. I 2011, hvor der var regeringsskifte, blev det ændret til, at der laves enkeltstående rapporter på hver bekendtgørelse og lov før disse vedtages. Den samlede udvikling i administrative konsekvenser i hele perioden (2001-2014) publiceres årligt i 'Redegørelse om erhvervslivet og reguleringen'. Tal rettes tilbage i tid, hvorfor nogle af tallene kan ændre sig fra år til år. Der er således udarbejdet en

rapport i forbindelse med lovforslaget til ændringen af årsregnskabsloven 'Ex ante måling af de administrative konsekvenser ved forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love' (Erhvervsstyrelsen og EY, 2015). Denne vil blive gennemgået yderligere i afsnit 5.3.

4.3.3 Ex ante og Ex post målinger

Der er to former for AMVAB-målinger, Ex ante og Ex post.

Ex ante

En Ex ante måling er en måling, der foretages på de *forventede* administrative konsekvenser, og vil derfor blive foretaget *før* en lovændring eller øvrige reguleringer er trådt i kraft.

Disse målinger bruges typisk i forbindelse med forberedelsen af lovforslag og andre initiativer, for at klarlægge konsekvenserne af ændringerne og i hvilket omfang de bør implementeres eller ej.

For eksempel kan lovgiver have lagt op til en ændring, der i AMVAB-målingen viser sig ikke at give den ønskede besparelse, hvorfor lovgiver har muligheden for at kassere forslaget igen eller tilpasse det.

Ex post

En Ex post måling derimod, er en måling, der foretages på de *faktiske* administrative konsekvenser, og foretages derfor *efter* de målte ændringer er trådt i kraft.

Denne måling foretages typisk, hvis der i vedtagelsen af et lovforslag eller øvrige reguleringer er sket en væsentlig ændring i de grundlæggende forudsætninger for målingen, eller hvis man ikke har haft alle forudsætninger på plads, da Ex ante målingen skulle foretages.

4.3.4 Fremgangsmåden og formen

For at kunne foretage målingen, skal det fastlægges, hvor mange virksomheder, der er omfattet, og det skal identificeres, hvilke ufravigelige pligter virksomhederne har i form af at stille informationer til rådighed, for eksempel hvilke oplysningskrav der er til årsrapporten.

Herefter fastlægges det gennem interviews med en række virksomhedsrepræsentanter af 'normalt effektive virksomheder' og eventuelt eksperter, hvor stor omkostningsparameteret, til at opfylde

disse krav, forventes at være. 'Normalt effektive virksomheder', er en slags bonus pater¹ virksomhed, der håndterer deres administrative opgaver på almindelig vis, altså hverken værre eller bedre end hvad der kan forventes.

Formlen til måling af den administrative byrde lyder således:

$$P*O*H = \text{Administrativ byrde}$$

P = Antal virksomheder omfattet af reguleringen, herefter benævnt populationen.

O = Omkostningsparametre i én omfattet virksomhed bestående af løn til administrative medarbejdere for pågæet administrativ aktivitet og/eller eventuelle anskaffelser.

H = Hyppigheden af hvor ofte information skal stilles til rådighed for myndighed eller tredjepart årligt.

Populationen

I tilfældet med ændringen til årsregnskabsloven, vil populationen være de virksomheder, der er omfattet af ÅRL, altså hovedsagligt aktie- og anpartsselskaber, men også nogle K/S'er og I/S'er.

Omkostningsparametre

Parametre anvendt til at fastlægge omkostningen til reguleringen, består af følgende elementer:

- Tid
 - Hvor lang tid bruger virksomhedens medarbejdere på at opfylde kravene?
- Timeløn
 - Hvad er timelønnen på de pågældende medarbejdere i forskellige personalegrupper, som udfører den administrative aktivitet?
- Overhead på 25 %
 - På tid*timeløn pålægges yderligere et overhead på 25 %, som vedrører de omkostninger, der ligger ud over de direkte lønomkostninger, herunder de faste administrationsomkostninger.
- Eventuelle anskaffelser i form af produkter og eksterne serviceydelser
 - Der er her tale om anskaffelser, som alene anvendes til at opfylde kravene. De skal altså ikke anvendes til andre ting også.

¹ Bonus pater ses som det juridiske gennemsnitsmenneske, som vil handle fornuftigt i en given situation.

Der sondres desuden mellem 'omstillingsomkostninger' og 'løbende byrder', som er henholdsvis engangsomkostninger og faste omkostninger.

Hyppigheden

For at fortsætte med årsrapporten som eksempel, så vil hyppigheden her være én gang om året, når årsrapporten skal indberettes til Erhvervsstyrelsen.

4.3.5 Hvad måler AMVAB?

Nedenfor er der oplistet, hvad der måles i en AMVAB-måling.

- Den skriftlige administrative byrde for virksomheden
- Den administrative byrde når internationale regler er implementeret i dansk lovgivning
- Den administrative byrde for de regler, der omfatter private virksomheder registreret i det danske CVR register
- Liberaliseringsmuligheder
- Den administrative byrde ved at følge alle obligatoriske og visse typer frivillige regler
- Administrativt tidsforbrug ved faktisk og teoretisk fuld efterlevelse af reglerne
- Informationsforpligtelser ikke indgår i målingen, når de er under en bagatelgrænse
- Digitale løsninger og andre initiativer, der letter virksomhedernes administration
- Informations- og rådgivningsinitiativer, servicebesøg m.v.

I afsnit 5.3 vil det blive diskuteret, hvorvidt metoden giver en god nok vurdering af den forventede besparelse ved ændringen til ÅRL.

4.4 Sammenfatning

Historisk set laves der mange fejl i årsrapporterne for små virksomheder, hvilket skyldes at årsrapporten ofte ikke har særlig høj prioritet i de små virksomheder og at de små virksomheder ofte ikke har den faglige viden og interesse, som det kræves at udarbejde en korrekt årsrapport. Flere små virksomheder bruger ikke selv årsrapporterne aktivt og forstår ofte ikke selv den information, der skal oplyses, specielt ikke i noterne. Flere virksomheder køber sig derfor til denne administrative opgave hos bogholdere og revisorer, men da det ikke prioriteres højt i virksomheden, vil det ofte være assistance, review eller udvidet gennemgang, der købes da det er billigere og ikke en egentlig revisionsydelse. Disse ydelser garanterer dog ikke, mod virksomhedens

forventning, en korrekt årsrapport, da den sikkerhed revisor skriver under med, er lavere end ved revision. Når de små virksomheder selv kaster sig ud i at udarbejde årsrapporten, bliver de for de flestes vedkommende mødt af et ukendt fagsprog og Erhvervsstyrelsens rapporteringsværktøj, der ikke giver megen vejledning. Også her opstår der derfor mange fejl i regnskaberne for de små virksomheder og det er omkostningsfuldt og tidskrævende. Lempelserne i ÅRL omfatter en stor andel af de samlede virksomheder i Danmark, da regnskabsklasse B virksomheder efter seneste opgørelse udgør 98,7 % af alle aktive danske virksomheder, når der sorteres efter antal ansatte.

Som led i lovforslaget blev AMVAB-målingen på erhvervsområdet opdateret. AMVAB måler de administrative byrder ved de erhvervsrettede lovgivninger og bekendtgørelser, og anvendes således til at estimere den besparelse, der kan opnås ved lovændringens lempelser for regnskabsklasserne. Til AMVAB-målingen lægges timeforbruget, timelønnen + en overhead på 25 % samt eventuelle anskaffelser til grund for det omkostningsparameter, der sammen med population og hyppighed ligger til grund for beregningen af den administrative byrde. Effekten af ovenstående vil nu sammen med afsnit 3, blive diskuteret og analyseret i afsnit 5.

Kapitel 5 – Er EU's regnskabsdirektiv blevet implementeret og er de administrative byrder lettet?

To af hovedformålene med lovændringen er tæt knyttet, og derfor vil dette afsnit være en fælles analyse og konklusion på, hvorvidt disse formål er opfyldt. Afhandlingen har indtil videre kort redegjort for historien bag ÅRL og nogle af elementerne heri, som for eksempel byggeklodsmodellen, jf. afsnit 2. I afsnit 3 er der redegjort for EU-retten og kravene til implementering af direktiver, samt formålet med EU's regnskabsdirektiv. I afsnit 4 blev baggrunden for lettelse af de administrative byrder yderligere uddybet. Da der historisk set er mange fejl i årsrapporterne for små virksomheder, blev det beskrevet, hvor stor en del af det samlede antal virksomheder disse udgør. Til sidst blev der redegjort for AMVAB-metoden, som er en målemetode til at vurdere, hvor stor en besparelse for virksomhederne, der forventes ved lovændringen. Der analyseres nu på afsnit 3 og 4.

5.1 Lovændringerne forbundet med gennemførsel af direktivet

Danmark har gennem årene fået ryet som én af EU's dukse, fordi vi i de fleste tilfælde overholder fristerne og kravene for korrekt implementering af EU-retten, jf. figur 3.3. Som det blev beskrevet i afsnit 3.2.1, er formålet med regnskabsdirektivet en totalharmonisering i de små årsrapporter i EU samt lettelse af de administrative byrder, især for de små virksomheder, og der er indført en række maksimumkrav i direktivet. Da direktivet er et normalt minimumsdirektiv, men med en række maksimumgrænser, er der altså en række områder, hvor lovændringerne slet ikke har været til diskussion, når vi som land gerne vil gennemføre direktivet korrekt.

Der er dog også nogle lempelser, som Danmark har undladt at gennemføre. For eksempel giver direktivet mulighed for at fritage mellemstore koncerner fra at udarbejde koncernregnskab og fritage mellemstore og store virksomheder fra pligten til at udarbejde pengestrøms- og egenkapitalopgørelse, hvilket efter høringssvaret blev fjernet fra ændringsloven igen, da det blev vurderet at det ville forringe regnskabsværdien for meget for regnskabsbrugeren.

5.1.1 Er der opnået totalharmonisering?

Ved spørgsmålet om, hvorvidt der med EURD og lovændringen af årsregnskabsloven, er opnået en totalharmonisering af årsrapporterne i EU, så mener jeg ikke, at der kan svares enten 'Ja' eller 'Nej'.

Elementet af maksimum begrænsningerne i regnskabsdirektivet sikrer, at landene ikke kan stille højere krav end andre lande på visse områder, dette vil isoleret set medføre en harmonisering. Dog har vi i Danmark valgt ikke at implementere alle de frivillige lempelsesmuligheder, og den mulighed har de andre lande også. Hvis de frivillige dele vælges til og fra forskelligt i de enkelte lande, er der et element af ikke-harmonisering og regnskaberne for de små virksomheder i EU vil forsat kunne fremstå forskellige og give forskellig grad af oplysninger.

Ligeledes vil det være svært at forudsige, hvorvidt virksomhederne anvender de vedtagne lempelsesmulighederne ens i EU, altså om de ligesom i Danmark kun er en vis %-del af virksomhederne, der vil anvende lempelsesmulighederne. Dette vil komme an på, i hvilken grad årsrapporterne anvendes af interessenter rundt omkring i EU, og om den enkelte lovgiver er ude at undersøge dette først ligesom der er blevet gjort i Danmark ved DAMVAD analysen 'Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder' (DAMVAD, 2014), eller om de bare ukritisk implementerer alle lempelsesmuligheder.

Ydermere er der den faktor, at hvis Danmark som ét af de få lande i EU implementerer direktivet rettidigt og korrekt, så vil årsrapporterne ikke i samme grad være sammenlignelige i EU. Der vil i hvert fald gå nogle år, førend EU får fulgt op på alle medlemslande og før alle de lande, der ikke har implementeret korrekt, får rettet op på dette. Det kan ligeledes diskuteres, om den danske lovgivers behov for at implementere rettidigt, vil resultere i en ikke-gennemtænkt lovændring. Altså muligheden for, at lovgiver med en lidt længere betænkningstid og nogle flere analyser, kunne resultere i flere lempelser af de administrative byrder og eventuelt undgå en række efterreguleringer, som følge af en forhastet lovgivning, som lovgiver efterfølgende finder ud af ikke fungerer? Grundet afgrænsningen af denne afhandling, vil der ikke blive analyseret yderligere på ovenstående.

5.2 Analyse af udvalgte ændringer

I den efterfølgende analyse vil det sammen med ændringerne også blive analyseret, hvor stor en besparelse, der kan forventes at blive realiseret og hvorvidt det er i overensstemmelse med lovgivers forventning. Det er ikke alle ændringer, der vil blive behandlet i de efterfølgende afsnit, kun udvalgte ændringer vil blive gennemgået og de ændringer, der ikke blev vedtaget vil ligeledes ikke blive gennemgået.

Det skal slås fast endnu engang, som skrevet i afsnit 2.1.3, at det til hver en tid står et selskab frit for at vælge at give flere oplysninger, end det der kræves til regnskabsklassen, hvorfor virksomhederne ikke behøver at efterleve de følgende lempelser, hvis de mener det skaber større værdi for dets interessenter at bibeholde oplysningerne.

Der er som nævnt i afsnit 4.3 blevet udarbejdet en Ex ante måling i forbindelse med lovforslaget. Som det ses i figur 5.1 nedenfor, vil den samlede besparelse ved fuld udnyttelse af lempelserne lyde på 864 mio. kr. (Erhvervsstyrelsen og EY, 2015).

Figur 5.1 – Samlet potentiel besparelse ved fuld udnyttelse af lempelser

Krav	Lettelser på samfundsniveau		BAU	Nettolettelse
Lempeligere regnskabsregler for mikro-virksomheder	85,1	mio.kr.	30 %	60,3 mio. kr.
Reducerede regnskabskrav til visse dat-terselskaber	467,9	mio. kr.	70 %	77,4 mio.kr.
Delvis ophævelse af kravet om ledelses-påtegning	192,9	mio. kr.	30 %	135,0 mio.kr.
Egenkapitalopgørelse	5,6	Mio.kr.	10 %	4,9 mio.kr.
Forhøjelse af størrelsesgrænserne for virksomheder omfattet af regnskabs-klasse B og mellemstore C	109,5	mio. kr.	50 % i for- hold til er- klærings- standarden	62,1 mio. kr.
I alt	863,8	mio. kr.	319,1 mio. kr.	

Kilde: Erhvervsstyrelsen og EY 2015, Ex ante måling af de administrative konsekvenser ved forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, side 8-9

Den reelle besparelse forventes dog at blive betydelig mindre, ca. 320 mio. kr. årligt, da lovgiver ikke forventer, at alle lempelsesmuligheder vil blive benyttet af virksomhederne eller ikke vil blive benyttet fuldt ud. Forventningerne til den faktiske udnyttelse er foretaget på baggrund af skøn, da det selvsagt er svært for Erhvervsstyrelsen at forudsige, hvor mange virksomheder, der vil implementere lempelserne. Estimerne vil derfor være forbundet med stor usikkerhed og det kan dermed diskuteres, hvor retvisende den beregnede besparelse rent faktisk er. Jeg vil nu analysere hver af grupperne i figur 5.1 udvalgte af de dertilhørende lovændringer.

5.2.1 Forhøjelse af størrelsesgrænser og reducerede regnskabskrav for mikrovirksomheder

Tilsammen udgør to af delelementer af AMVAB-målingen, jf. figur 5.1, en potentiel besparelse på ca. 195 mio. kr. årligt, svarende til 23 % af den samlede potentielle besparelse. De to delelementer vil blive gennemgået nærmere i det følgende afsnit.

5.2.1.1 Størrelsesgrænserne for regnskabsklasserne B og C er hævet, opgørelsesmetoden af nettoomsætningen er ændret og der indføres en ny regnskabsklasse, mikrovirksomheder

De omtalte ændringer fremgår af ÅRL-NY §7, stk. 2, §7, stk. 4 og § 22 a. Størrelsesgrænserne på balancesum og nettoomsætning for regnskabsklasse B, øges med 25 % og regnskabsklasse C øges med 10 %, samtidig med at der indføres en ny regnskabsklasse under regnskabsklasse B, mikrovirksomheder. Det tredje element, antal ansatte, er uændret.

Figur 5.2 – Populationer per segment efter den gældende ÅRL og efter den nye ÅRL

Populationer per segment	Gældende årsregnskabslov	Forslag til ny årsregnskabslov	Beskrivelse af ændring
Mikrovirksomheder	N/A	78.400	Der er lavet et nyt segment.
B-virksomheder	120.062	44.285	Mikrovirksomhederne er fjernet (78.400) og samtidig er der tilføjet 1017 virksomheder, da grænsen for C-virksomhederne er hævet
Mellemstore C	7936	7266	Der er fjernet 1017 virksomheder som følge af
			hævede grænser for Mellemstore C, samt lagt 347 virksomheder til som følge af hævede grænser for Store C.
Store C	5115	4768	Der er fjernet 347 virksomheder, som følge af hævede grænser for Store C
D-virksomheder	252	252	Ingen ændringer

Kilde: Erhvervsstyrelsen og EY 2015, Ex ante måling af de administrative konsekvenser ved forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, side 8-9

Som det fremgår af figur 5.2, anslås det at ca. 78.000 virksomheder i regnskabsklasse B vil blive omfattet af reglerne for mikrovirksomheder, ca. 1.000 virksomheder vil fremover tilhøre

regnskabsklasse B frem for regnskabsklasse C-mellem, og ca. 350 virksomheder flytter fra regnskabsklasse C-stor til regnskabsklasse C-mellem. Der sker ingen ændringer til populationen i regnskabsklasse D.

Regnskabsklasse B virksomheder og ændring i måling af nettoomsætning

Regnskabsklasse B indeholder mange virksomheder uden drift, som for eksempel holdingselskaber og investeringsvirksomheder, der har store balancesummer, men få ansatte og indtægter, der tidligere ikke har været defineret som nettoomsætning, jf. ÅRL, Bilag 1, C, nr. 11. Med den gamle definition af nettoomsætning ligges der vægt på, at indtægterne skal stamme fra "produkter og tjenesteydelser m.v." Hermed falder holdingselskaber og investeringsvirksomheder udenfor, da deres indtægter hovedsageligt ligger under de finansielle indtægter.

Definitionen af nettoomsætningen er én af de ændringer, der er vedtaget i den nye lov, jf. ÅRL-NY § 7, stk. 4. Den nye definition af nettoomsætningen vil alt andet lige resultere i, at flere holdingselskaber og investeringsvirksomheder vil komme op i en højere regnskabsklasse, da mange af deres indtægter netop stammer fra tilføjelsen til definitionen af nettoomsætning med "finansielle indtægter og indtægter fra investeringsvirksomhed". Det betyder dog ikke, at finansielle indtægter mv. skal præsenteres som nettoomsætning i resultatopgørelsen, men alene at de skal indgå i beregningen for fastlæggelse af regnskabsklasserne.

Modsat ændringen til § 7, stk. 4, vil vedtagelse af ÅRL-NY § 7, stk. 2, nr. 1 og ÅRL-NY § 22 a, stk. alt andet lige medføre, at en stor gruppe virksomheder vil komme i en lavere regnskabsklasse som følge af en forhøjelse af størrelsesgrænserne for regnskabsklasse B og C samt oprettelsen af Mikro B regnskabsklassen. Nedenfor i figur 5.3 er størrelsesgrænserne opsummeret. Det fremgår ligeledes heraf, at det tredje parameter, antal ansatte, ikke ændres.

Figur 5.3 – Ændrede størrelsesgrænser

Regnskabsklasse	B	B*		C (mellem)		C (stor)	
	Mikro-virksomheder	Små virksomheder		Mellemstore virksomheder		Store virksomheder	
	Fremover	Hidtidig grænser	Nye grænser	Hidtidig grænser	Nye grænser	Hidtidig grænser	Nye grænser
Balance-sum, mio. kr.	0-2,7	0-36	0-44	36-143	44-156	>143	>156
Nettoomsætning, mio. kr.	0-5,4	0-72	0-89	72-286	89-313	>286	>313
Antal ansatte	0-10	0-50	0-50	50-250	50-250	>250	>250
Forøgelse		25 %		10 %		10 %	

* Der sker en tilsvarende forhøjelse af beløbsgrænserne for små koncerner, der kan undlade at udarbejde koncernregnskab (se afsnit 5.2.2).

Kilde: Deloitte, Ændring af årsregnskabsloven – betyder det noget for mit årsregnskab, side 5

Ved isoleret at se på tallene fra Danmarks Statistik, jf. figur 4.1 og 4.2, og fortsat alene kigger på antal ansatte, så ændrer ovenstående ændringer til ÅRL § 7 ikke ved fordelingen mellem B og C regnskaber, men det betyder, at mikrovirksomhederne (0-10 antal ansatte) omfatter 279.513 virksomheder, svarende til 93,9 % af klasse B virksomheder og 92,7 % af virksomheder i alt.

Som beskrevet tidligere, så kan man ikke alene basere sig på antal ansatte når det skal beregnes hvor mange virksomheder, der ligger i de forskellige regnskabsklasser, men Danmarks Statistik har ikke givet oplysninger ud over ovenstående til vurderingen af regnskabsklasserne. Det anslås dog, at 78-80.000 virksomheder reelt vil være omfattet af den nye regnskabsklasse (Deloitte, 2015) og (Erhvervsstyrelsen og EY, 2015).

Forventninger

Lovgiver forventer, at stort set alle virksomheder følger ændringen i størrelsesgrænserne, og vælger at aflægge regnskab efter reglerne for den regnskabsklasse de er omfattet af (Folketingstidende A, 2015). De forventer dog også, at virksomhederne ikke vil benytte sig af alle lempelsesmulighederne i den lavere regnskabsklasse, da det især forventes at kun 50 % af de klasse C virksomheder, der nu omfattes af regnskabsklasse B, vil benytte muligheden for at vælge udvidet gennemgang. De

forventer, at ca. 70 % i regnskabsklasse B, vil anvende muligheden for at aflægge et Mikro B regnskab.

Det er min forventning, at der vil være mange små virksomheder, der vælger at aflægge efter Mikro-B klassen, da dette helt sikkert er en administrativ lettelse, og også tiltalende for de små virksomheder, da vi i afsnit 4 konstaterede, at årsrapporten ikke er en stor prioritet hos mange af virksomhederne. Det er dog også min erfaring, at nogle virksomheder vælger at blive i den højere regnskabsklasse, da deres interessenter forventer en vis mængde informationer. For eksempel vil kreditinstitutter og banker, når de skal udstede lån til virksomhederne, i højere grad anvende årsrapporten som analyse værktøj, grundet deres mere avancerede tilgang til virksomhedsanalyse (DAMVAD, 2014). I disse tilfælde vil virksomhederne derfor, efter min mening, ikke vinde noget ved at anvende lempelsesmulighederne i f.eks. ÅRL-NY §§ 56, 63 og 64, stk. 4, se afsnit 5.2.4, da de i så fald i flere tilfælde alligevel vil skulle udarbejde denne information, dog nu uden den sikkerhed, som et revideret regnskab giver interessenten.

Ligeledes kan virksomhederne have interesse i at give en række yderligere oplysninger i deres regnskaber for enten at tiltrække eller fastholde investorer og kunder. Det er dog min forventning, at det især vil være inden for regnskabsklasserne, at vi vil se, at virksomhederne vælger at give flere oplysninger end lovkravene, altså B-virksomheder der vælger fuld B i stedet for Mikro B, og C-stor der fortsat vælger dette frem for C-mellem, men også C-mellem, der ikke vælger at anvende § 78 a, se afsnit 5.2.2 nedenfor.

For at give et eksempel på en B-virksomhed, der ville vælge fuld B frem for Mikro B, kan nævnes den lille håndværkervirksomhed. Denne type virksomhed har ikke en stor kreds af interessenter, da de oftest er ejer drevne, dvs. ingen investorer eller modervirksomheder, som de skal rapportere til. Deres kunder vil oftest heller ikke læse i regnskabet, da den almindelige forbruger uden regnskabsforståelse, hellere søger deres informationer i andre kilder, som f.eks. naboen, der tidligere havde købt ydelser af den nævnte håndværker. For denne type virksomhed, ville valget af fuld B især være for at tilfredsstille informationsbehovet overfor deres største og vigtigste interessent, kreditorerne eller allervigtigst, kreditinstitutter og banker, der som nævnt ovenfor, i højere grad anvender regnskabet. For de mindre virksomheder i regnskabsklasse B, der eventuelt ikke har optaget lån og i øvrigt ikke har en interessentkreds, der som nævnt ovenfor ikke anvender regnskabet aktivt som informationskilde, vil der dog uden tvivl være en stor fordel ved at anvende alle de lempelser, som ÅRL-NY giver mulighed for.

5.2.2 Reducerede regnskabskrav til visse dattervirksomheder

Det tredje delelement af AMVAB-målingen, jf. figur 5.1, har en potentiel besparelse på 468 mio. kr. årligt, svarende til 64 % af den samlede potentielle besparelse, og klart det største delelement.

5.2.2.1 Mellemstore virksomheder kan aflægge årsrapport efter regnskabsklasse B § 78a

Det er i ÅRL-NY nu muligt for dattervirksomheder omfattet af regnskabsklasse C-mellem at aflægge årsrapporten efter regnskabsklasse B, samt herunder yderligere at anvende lempelsesmuligheden for at vælge erklæringsstandarden Udvidet Gennemgang, frem for Revision.

For at kunne vælge regnskabsklasse B, skal virksomhederne opfylde en række krav efter ÅRL-NY § 78 a – Undtagelse for mellemstore dattervirksomheder (LOV 2015 738, 2015). Blandt disse krav kan nævnes, at datterselskabets regnskab skal indgå i fuld konsolidering i moderselskabets koncernregnskab, at moderselskabet skal være underlagt lovgivningen i et EU-/EØS land, at dattervirksomhedens virksomhedsdeltagere har erklæret sig indforstået med fremgangsmåden for regnskabsåret, samt at moderselskabet har erklæret, at den indestår for datterselskabets nuværende og fremtidige forpligtelser indtil undtagelsen ikke længere anvendes af datterselskabet.

For regnskabsklasse B er der i ÅRL-NY langt færre oplysningskrav end for regnskabsklasse C-mellem, se blandt andet de efterfølgende lovændringer, så muligheden for at aflægge herefter, ville give en stor besparelse for virksomheden. At der yderligere for virksomhederne opstår muligheden for at påtegne regnskabet med udvidet gennemgang, som er lempeligere end fuld revision, giver ligeledes en potentiel stor besparelse. Virksomhederne er dog begrænset fra at kunne vælge at aflægge efter Mikro B. For at kunne aflægge efter regnskabsklasse B, er der udover ÅRL-NY § 78 a, en række krav som dattervirksomhederne, deres virksomhedsdeltagere og moderselskabet skal overholde, jf. ÅRL-NY § 146 a – Indsendelse af undtagelseserklæring og supplerende dokumenter (LOV 2015 738, 2015), dette vedrører blandt andet de ovenfor omtalte erklæringer samt en række oplysninger, der skal gives i regnskabet.

Forventning

Den potentielle besparelse ved fuld udnyttelse af lempelsesmulighederne, er efter AMVAB-metoden beregnet til at udgøre 468 mio. kr. årligt. Lovgiver forventer dog, at blot 30 % af de omfattede virksomheder vil benytte sig af denne mulighed.

Efter min vurdering, vil den reducere af regnskabsoplysninger, der sker mellem klasse B og C, stride mod mange af de omfattede virksomheders interessenters ønsker, og virksomhederne kan derfor i mange tilfælde forventes at skulle give disse oplysninger alligevel, hvorfor jeg stiller mig

enig i lovgivers forventning om en lav anvendelse af lempelsesmuligheden. Hvor stor en procentdel der vil være tale om, vil jeg dog ikke diskutere nærmere, da der i høj grad er tale om skøn og ville kunne omfatte en selvstændig afhandling.

Af oplysninger jeg forventer skal gives alligevel, kan nævnes nogle af de krav, der tilføjes i regnskabsklasse C i forhold til regnskabsklasse B:

- Ledelsespåtegning, hvis § 9 a, stk. 1 finder anvendelse (se afsnit 5.2.3.1 nedenfor)
- Egenkapitalopgørelse
- Pengestrømsopgørelse
- En række tilføjelser under indregning og måling
- En række oplysninger, som for eksempel specifikation af eventualforpligtelser

Ydermere vil besparelsen blive reduceret af de øgede erklærings- og dokumentationskrav, der følger ved anvendelse af selv samme lempelsesmulighed, jf. ÅRL-NY § 78 a og ÅRL-NY § 146 a. Dette kræver nemlig en betydelig involvering af virksomhedsdeltagerne og moderselskabet, der ikke blot skal oplyse om dattervirksomhedens valg af undtagelsen i egen årsrapport, men som også skal afgive en erklæring på samtlige af datterselskabets forpligtelser, nuværende som fremtidige. Såfremt moderselskabet i forvejen afgiver for eksempel en støtteerklæring til dattervirksomheden, vil det ikke kræve væsentlige ændringer, men har det ikke tidligere været kutymen i koncernen, kan det hurtigt skabe en række ekstra administrative omkostninger, når advokaterne skal ind over og moderselskabets eventualforpligtelser vil ændres osv. Alt efter hvem der bruger regnskabet, bør virksomhederne efter min mening derfor kraftigt overveje, om det kan betale sig at anvende denne lempelsesmulighed.

5.2.3 Delvis ophævelse af kravet om ledelsespåtegning

Denne lovændring er beregnet til at kunne give en potentiel besparelse ved fuld anvendelse på 193 mio. kr. årligt svarende til 22 % af den samlede potentielle besparelse.

5.2.3.1 Virksomheder med kun ét ansvarligt ledelsesmedlem, kan undlade ledelsespåtegning §§9 og 9a

Denne lovændring giver mulighed for, at de virksomheder, der på tidspunktet for regnskabets godkendelse kun har ét ledelsesmedlem, dog ikke klasse D virksomheder, kan undlade ledelsespåtegningen i selve årsrapporten. Indberetningen af årsrapporten vil her blive anset som ledelsens godkendelse.

Såfremt denne lempelsesmulighed anvendes, skal der dog gives en række erklæringer i ledelsesberetningen i stedet, jf. ÅRL-NY § 9 a, stk. 2. Disse erklæringer vedrører eventuelt fravalg af revision samt redegørelsen for et retvisende billede af supplerende beretninger.

Forventning

Lovgiver forventer, at ca. 70 % vil udnytte lempelsesmuligheden. Da ledelsespåtegningen ofte er en standardtekst, der kopieres fra år til år såfremt der ikke er ændringer, er det svært for mig at se, hvordan AMVAB-målingen er kommet frem til ovenstående besparelse på 193 mio. kr. Det må hovedsageligt have noget med den høje timeløn på ledelsen at gøre, da tiden brugt herpå ikke kan være væsentlig. Denne holdning bakkes op af blandt andet EY (EY, 2015). Faktisk burde det efter min mening modsat medføre en meromkostning, da erklæringerne i stedet skal indarbejdes i ledelsesberetningen, der ikke i samme grad er standardtekst, hvorfor der i højere grad hvert år skal tages stilling til ordlyden.

De, der fortsætter med at anvende ledelsespåtegningen er dem, der ser det som en naturlig måde at vise ledelsens godkendelse på. Der er således heller ikke samme risiko for, at der kan herske tvivl om, hos hvem ansvaret for årsrapporten hviler; ledelsen eller revisor. Der kan opstå muligheden for, at den knap så regnskabskyndige regnskabslæser ser fraværet af ledelsespåtegningen, men tilstedeværelsen af revisors påtegning, som et tegn på at det er revisor, der har aflagt årsrapporten. Det er set flere gange, at journalister desværre fejlagtigt får fortalt læsere og seere, at det i flere store besvigelsessager eller sager med regnskabsfejl, er revisors fejl, da revisor har skrevet under. At de her i flere tilfælde ikke kender graden af sikkerhed i revisors erklæring, er et emne til en helt anden afhandling, men netop derfor er ledelsespåtegningen vigtig, da ledelsen netop her påtager sig ansvaret for hele årsrapporten, selvom revisor har afgivet erklæring for korrektheden i oplysningerne. En ledelsespåtegning kan have stor psykologisk betydning og burde alt andet lige mindske risikoen for misforståelse af, hos hvem ansvaret for regnskabet ligger. Det ses da også, at flere af de større revisionshuse, som for eksempel hos Deloitte, at der fortsat stilles krav om ledelsespåtegning i de regnskaber, der underskrives af Deloitte. Grundet de værktøjer, der bruges under revisionen, hvor ledelsespåtegningen allerede er en naturlig indbygget del af den automatiske regnskabsgenerering, forventer de ikke at opleve en besparelse ved at fjerne ledelsespåtegningen, og den ovenfor omtalte risiko for misforståelse af ansvarsfordelingen, er en risiko Deloitte ikke er villig til at tage.

Endnu engang må jeg stille mig undrende overfor, hvordan AMVAB-målingen er kommet frem til de 193 mio. kr., da det her fremgår, at beregningen er foretaget ud fra interviews med 8 revisorer

(Erhvervsstyrelsen og EY, 2015). Da det ikke fremgår af rapporten, hvilke spørgsmål der er blevet stillet i forbindelse med interviewene og hvilke svar der er blevet givet, er det ikke muligt at analysere dybere i beregningen af den potentielle besparelse. Men det virker underligt, at den ekspert gruppe der ligger til grund for beregningen, er den selvsamme gruppe, der vælger fortsat at stille krav om ledelsespåtegningen i de af dem underskrevne regnskaber.

5.2.4 Egenkapitalopgørelse

Som en særskilt kategori er ændringen til krav om egenkapitalopgørelsen opgjort til en potentiel besparelse på 5,6 mio. kr. svarende til 1 % af den samlede besparelse.

5.2.4.1 Krav om egenkapitalopgørelse er udgået § 56

Oplysningskravet om egenkapitalopgørelse for virksomheder, der aflægger efter regnskabsklasse B er ophævet. Der er således ikke længere krav om, at bevægelser på egenkapitalen skal vises særskilt, da der efter regnskabsdirektivet ikke må stille krav hertil, altså en maksimumbegrænsning.

Forventning

Lovgiver forventer, at 90 % af de omfattede virksomheder vil udnytte muligheden for at fjerne egenkapitalopgørelsen, da oplysningerne i forvejen kan findes i balancen. Hvis virksomhederne således vælger ikke at give disse oplysninger, må regnskabslæser selv finde eventuelle ændringer til egenkapitalen rundt omkring i regnskabet. Dette skal der efter min vurdering en habil regnskabslæser til, da de interne sammenhænge kan være meget kringlete og ikke let gennemskuelig for en knap så rutineret regnskabslæser. Dette kan stille virksomheden i en situation, hvor en række interessenter vil kræve yderligere informationer fra virksomheden for at forstå virksomhedens kapital situation. Men lige så kringlet det kan være at finde informationerne for en urutineret regnskabsbruger, ligeså besværligt kan det være for virksomheden at opstille egenkapitalopgørelsen, hvis de hører til én af de grupper, der er beskrevet i afsnit 4.1. Jeg kan derfor godt følge lovgivers vurdering af at mange virksomheder vil anvende lempelsesmuligheden. Efter min mening, vil det dog overvejende være en fordel at bibeholde noten om egenkapitalopgørelsen i regnskabet, da sandsynligheden for, at virksomhedens interessenter vil kræve yderligere oplysninger hermed vil mindskes. Denne holdning deles ligeledes af Deloitte, der ligesom med ledelsespåtegningen, stiller krav om egenkapitalopgørelse i de regnskaber, der udarbejdes med assistance fra Deloitte. Grundet de værktøjer, der bruges under revisionen og regnskabsopstillingen, hvor egenkapitalopgørelsen allerede er en naturlig indbygget del af den

automatiske regnskabsgenerering, er det ikke en meromkostning for Deloitte, at opstille egenkapitalopgørelsen. Da de ligeledes er af den holdning, at det skaber en bedre forståelse af regnskabet, vælger de at fastholde den. På baggrund heraf vil besparelsen være væsentlig mindre efter min vurdering.

5.2.5 Øvrige pligtige ændringer

I AMVAB-målingen er en række ændringer samlet i kategorien 'Øvrige pligtige ændringer', der dog ikke fremgår af figur 5.1. Kategori dækker både over ændringer, der medfører administrative byrder, og over ændringer der medfører administrative lempelser. Samlet set er denne kategori vurderet til at medføre en række administrative byrder, beløbende til 52 mio. kr. årligt (Erhvervsstyrelsen og EY, 2015).

Det er især kravene til en række noter, der medfører de administrative byrder. Her nævner Ex ante målingen følgende noter: 'note om særlige poster', note vedrørende finansielle instrumenter og andre aktiver målt til dagsværdi', note vedrørende modregning, note om eventualforpligtelser', note om gennemsnitlig antal ansatte' og 'notekrav vedrørende nedskrivning på anlægsaktiver'.

Af de pligtige ændringer der medfører en administrativ besparelse som følge af EU direktivets maksimumbegrænsning til kravene, nævner Ex ante målingen følgende: 'specifikation af virksomhedskapitalen og omkostninger ved stiftelse og kapitalforhøjelse', oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelse for ledelsen', 'egenkapitalopgørelsen' og 'note om hvilken koncern virksomheden indgår i'.

Finansielle instrumenter behandles i afsnit 6.3 og egenkapitalopgørelsen er behandlet ovenfor i afsnit 5.2.4, men jeg vil dog nedenfor diskutere ændringen til eventualforpligtelser og oplysning om tilgodehavender hos eller sikkerhedsstillelse for ledelsen.

5.2.5.1 Krav om at specificere eventualforpligtelser er udgået § 64

For virksomheder, der aflægger efter regnskabsklasse B, er der indført en lempelse til oplysningskravene på eventualforpligtelser, som ikke er indregnes i balancen. Tidligere har virksomhederne i lighed med regnskabsklasse C og D, skulle oplyse eventualforpligtelserne pr. kategori, (LBK 2013 1253, 2013). Ændringen er foretaget som følge af direktivets maksimumbegrænsning, da ÅRL stillede for store krav til de små virksomheder ved at skulle specificere beløb pr. kategori og ikke ét samlet beløb.

ÅRL § 64, stk. 1: Virksomheden skal oplyse om sine eventualforpligtelser. Herunder skal den angive beløb for henholdsvis pensions-, kautions- og garantiforpligtelser, diskonterede veksler og andre eventualforpligtelser, som ikke er indregnet i balancen.

ÅRL § 64, stk. 2: Har virksomheden indgået leje- eller leasing kontrakter, skal forpligtelserne i henhold til kontrakterne særskilt angives, medmindre de er indregnet i balancen.

Fremover kan virksomhederne i regnskabsklasse B nøjes med at oplyse om de samlede ikke indregnede eventualforpligtelser, (LOV 2015 738, 2015)

ÅRL-NY § 64, stk. 1: Virksomheden skal oplyse om den samlede størrelse af sine eventualforpligtelser herunder leasing-, kautions- og garantiforpligtelser og andre eventualforpligtelser, som ikke er indregnet i balancen.

Pensions- og lejeforpligtelser samt diskonterede veksler er således udgået af opregningen, og stk. 2 er inkluderet i stk. 1, således at leasingforpligtelser ikke skal oplyses særskilt. Lejeforpligtelsen udgår dog ikke i realiteten, da den nu skal forstås at indgå under leasingforpligtelser. Oplysninger om eventualforpligtelser, pantsætninger og sikkerhedsstillelser over for tilknyttede og associerede virksomheder skal dog fortsat altid oplyses separat for alle regnskabsklasser (EY, 2015).

Forventning

Når man tænker på størrelsen af de virksomheder, der ligger i regnskabsklasse B, så virker lempelsen rimelig og jeg vurderer ikke, at den vil gå på kompromis med værdien af regnskabet. At skelne mellem, hvad der skal indregnes i balancen som hensatte forpligtelser og hvad der blot skal oplyses om i noten for eventualforpligtelser, kan i forvejen være en lettere kompliceret opgave, og at give en administrativ lempelse for oplysningerne om eventualforpligtelser, vurderer jeg rimelig. Det er, som jeg ser det, virksomhedens samlede positionering på eventualforpligtelser, der er interessant, ikke hvilken kategori de ligger i. Da små virksomheder oftest også har færre interessenter i forhold til større virksomheder og umiddelbart vil have færre typer forpligtelser under eventualforpligtelser end de større virksomheder, vil det oftest i realiteten alligevel ikke være sandsynligt, at virksomhederne har forpligtelserne i alle kategorierne eller i mere end blot én kategori. Det er min vurdering, at Interessenter umiddelbart får den information, som de har brug for ved at kende den samlede værdi af virksomhedens eventualforpligtelser.

5.2.5.2 Oplysningskravene for tilgodehavende hos og sikkerhedsstillelser for ledelsen er lempet, jf. ÅRL-NY § 73

Lovændringen omfatter både en skærpelse og en lempelse. Skærpelsen består i, at formuleringen '..et aktieselskab, et anpartsselskab, et partnerskab (kommanditselskab) eller en erhvervsdrivende fond..' er ændret til 'virksomheden', således at også interessentskaber bliver omfattet, som de er af EU's regnskabsdirektiv. Erhvervsdrivende fonde er fortsat omfattet af oplysningskravet via § 69, stk. 3. Andelsselskaber med begrænset ansvar, som ikke er omfattet af EU's regnskabsdirektiv, vil dog med den nye formulering være omfattet af oplysningskravet, medmindre de er undtaget fra at aflægge årsrapport efter ÅRL-NY § 4, stk. 1. Selvom ÅRL er bygget lidt kringlet op i forhold til det nye regnskabsdirektiv på dette område, så er der dog nu opnået harmonisering omkring, hvem oplysningskravet omfatter.

Den interessante del af lovforslaget, mener jeg dog er den lempelse, der opstår ved ophævelsen af § 73, stk. 3 og 4, hvorved bestemmelsen ikke længere finder anvendelse for ledelsesmedlemmer i et eventuelt moderselskab samt disses og virksomhedens ledelses nærtstående personer. § 73 gælder for regnskabsklasse B, C og D, men i realiteten vil det kun være en lempelse for regnskabsklasse B, herunder Mikro-B, da oplysningskravet for regnskabsklasse C og D fremover vil være omfattet af ÅRL-NY § 98 c, stk. 1.

Forventninger

AMVAB-målingen har ikke angivet et særskilt beløb for denne administrative lettelse, men jeg kan godt objektivt følge lovgiver i, at der ligger en klar administrativ besparelse i ikke at skulle give disse oplysninger. Som jeg også tidligere har diskuteret, så er der som regel et antal begrænsede selskabsdeltagere og interessenter i regnskabsklasse B virksomheder, og de væsentligste interessenter vil være ejeren/-ne og långiver. Jeg mener dog, at der er for stor en risiko forbundet med at skære denne oplysning væk, selv for de små virksomheder. Risikoen mener jeg ligger i, at årsrapporten nu i mindre grad er gennemskuelig for selskabsdeltagernes forvaltningskontrol og interessenternes overordnede forståelse for ledelsens involvering i og styring af virksomheden. Ligeledes er der sket en forringelse af minoritets og tredjemands interesse. Jeg mener, at det er yders relevant for risikovurdering af virksomheden, hvorvidt der er ydet lån, lovlige som ulovlige, til ledelsesmedlemmer i moderselskabet og/eller dennes og ledelsens nærtstående, da sådanne tilgodehavender ofte er forbundet med en større risiko. Ligeledes kan sikkerhedsstillelser stillet for ledelsen eller dennes nærtstående, være yderst relevant for risikovurderingen af virksomheden, for hvad sker der med virksomheden, hvis den lige pludselig står til ansvar for en kæmpe gæld hos en

person, der ikke som sådan har noget at gøre med virksomheden? Begge dele, altså både tilgodehavender og sikkerhedsstillelser, kan være en reel trussel for virksomhedens likviditet og fortsatte drift, og jeg mener, at dette bør fremgå af regnskabet.

5.2.6 Sammenfatning på forventet besparelse

Ud af den samlede potentielle besparelse på 864 mio. kr., forventer lovgiver selv, at den faktiske besparelse kun vil ligge på ca. 320 mio. kr. årligt. Dette skyldes hovedsaligt, at det ikke forventes at alle, der kan anvende lempelserne vil gøre det. Herudover er selve beregningen belagt med en vis portion skøn, da det dels er svært at forudsige, hvor stor en del af populationen, der vil anvende lempelserne, samt at AMVAB-metoden i sig selv kan være mangelfuld. For uddybende analyse heraf henvises til nedenstående afsnit 5.3.

Der er med ændringen til ÅRL sket en forhøjelse af størrelsesgrænserne for regnskabsklasserne samt indført en ny regnskabsklasse, Mikrovirksomheder, der samlet er beregnet til at give en potentiel besparelse på 195 mio. kr. Isoleret set vil ændringen flytte en del virksomheder ned i en lavere regnskabsklasse, især bliver mange omfattet af Mikro-B regnskabsklassen. Samtidig er der dog lavet en ændring til definitionen af beregningen for nettoomsætningen til fastlæggelse af regnskabsklasser, da finansielle indtægter og indtægter fra investeringsvirksomhed nu også skal indgå i beregningen. Isoleret set vil dette medføre, at flere virksomheder vil blive omfattet af en højere regnskabsklasse med flere krav. Samlet set har det dog betydet, at flere virksomheder kan aflægge efter en lavere regnskabsklasse med færre krav som følge. Ca. 123.000 virksomheder kan aflægge deres regnskaber efter regnskabsklasse B mod 120.000 før, herunder flytter ca. 78.000 virksomheder til Mikro-B. Ligeledes kan ca. 350 flere virksomheder aflægge efter regnskabsklasse C-mellem fremfor C-stor. Både jeg og lovgiver forventer, at en stor del af de omfattede virksomheder vil vælge en lavere regnskabsklasse med færre krav til årsrapporten, men det er også min forventning, at flere virksomheder fortsat vil vælge at aflægge efter en højere regnskabsklasse end hvad der er krav til, da dette vil give deres interessenter en række oplysninger, som virksomhederne ellers alligevel ville skulle stille til rådighed.

Det er ligeledes blevet muligt for dattervirksomheder i regnskabsklasse C at aflægge efter regnskabsklasse B og de lempeligere regler der heraf følger, som for eksempel Udvidet Gennemgang, såfremt de opfylder en række krav. Denne lempelsesmulighed på 468 mio. kr. giver den største andel af de samlede potentielle besparelser, men hverken lovgiver eller jeg forventer ikke den store anvendelse, hvorfor den reelle besparelse er langt mindre. Den type virksomheder,

som lempelsen omfatter, kan i mange tilfælde i realiteten ikke nøjes med at give informationer efter regnskabsklasse B, da deres interessenter vil kræve flere oplysninger, som for eksempel egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelser, flere oplysninger om indregning og måling samt en mere specifik note på eventualforpligtelser, for blot at nævne nogle eksempler. Ydermere bliver besparelsen også alt andet lige mindre som følge af, at der skal bruges mere administrativ tid på at indhente og afgive de ekstra erklæringer fra moderselskabet, der kræves.

Den, efter min mening, mere diskutabile lovændring, er den delvise ophævelse af kravet om ledelsespåtegning i virksomheder med ét ledelsesmedlem. Denne besparelse er sat til potentielt 193 mio. kr. Den høje potentielle besparelse virker for mig urealistisk, også selvom lovgiver forventer en høj anvendelse af lempelsesmuligheden. Min holdning bakkes op af flere af de store revisionshuse, der forsat vil kræve en ledelsespåtegning i de regnskaber de underskriver. De fleste revisionshuse har oftest en indbygget skabelon i regnskaberne til ledelsespåtegningen, der automatisk opdateres år for år, og det vil derfor ikke være en meromkostning for dem at indsætte dette i regnskabet. Ligeledes ønsker revisorerne i stor grad ikke, at der skal være tvivl om, hos hvem ansvaret for regnskabet ligger, hos ledelsen, og dette tydeliggøres af en ledelsespåtegning. Som beskrevet i afsnit 5.2.3.1, finder jeg det meget underligt, at den ekspertgruppe, der er interviewet i forbindelse med AMVAB-målingen, og som ligger til grund for beregningen af den høje besparelse, er den selv samme gruppe, der forsat stiller krav om ledelsespåtegningen.

Med en noget mindre potentiel besparelse, er ophævelse af kravet om egenkapitalopgørelse i regnskabsklasse B. Diskussionen er lidt den samme som med ledelsespåtegningen, hvor flere revisionshuse fortsat vil stille krav om at vise egenkapitalopgørelsen i de regnskaber de assisterer med at opstille, da det er en del af regnskabsskabelonen og informationerne allerede er defineret. At det er en reel lempelse for flere af de små virksomheder, er jeg dog ikke uenig i, men meget regnskabsforståelse kan gå tabt, såfremt egenkapitalopgørelsen ikke vises.

I kategorien 'Øvrige pligtige ændringer', blev eventualforpligtelser og tilgodehavende hos ledelsesmedlemmer diskuteret. Specifikationskravet om eventualforpligtelser for regnskabsklasse B er blevet lempet, hvilket jeg stiller mig helt enig i er en god lempelse, der heller ikke vil gå på kompromis med regnskabsforståelsen, da det vigtigste for regnskabsklasse B, som jeg ser det, er den samlede position. Med hensyn til lempelsen på oplysningskravet om tilgodehavende hos og sikkerhedsstillelser for ledelsen i moderselskabet i regnskabsklasse B, er jeg enig i at de giver en administrativ lempelse med minimal risiko for de fleste virksomheder, da de fleste af disse virksomheders interessenter er ejer og långiver. Men såfremt dette ikke er tilfældet, mener jeg der

er en stor risiko forbundet med ikke at skulle give disse oplysninger om tilgodehavende og sikkerhedsstillelse hos moderselskabets ledelse og disses nærtstående. Det kan i værste tilfælde være en trussel for virksomhedens likviditet og fortsatte drift, uden at offentligheden har haft mulighed for at lave en risikovurdering ud fra virksomhedens regnskab.

Nogle af lovændringerne ser jeg altså som ganske fornuftige tiltag, der ikke går på kompromis med årsrapportens værdi og regnskabsbrugernes informationsbehov. Men flere af ændringerne ser jeg hverken i realiteten medføre den store administrative besparelse og samtidig forringe de årsrapportens værdi for virksomhedens interessenter.

5.3 Kritik af AMVAB-metoden

Som beskrevet i afsnit 4.3.3, så måler AMVAB-metoden den administrative byrde ved reguleringer omfattet af oplysningspligt. Den inddrager parametrene 'antal virksomheder', 'omkostninger' og 'hyppighed'.

Den første parameter, antal virksomheder, bør være rimelig nem at fastlægge, da Erhvervsstyrelsen har registreret, hvor mange virksomheder, der er omfattet af de forskellige regnskabsklasser samt informationerne til, hvilke virksomheder, der vil flytte regnskabsklasse. Det tredje parametre, hyppighed, vil også være nem i det område denne afhandling omfatter, da der aflægges årsrapport én gang om året.

Det andet af de tre parametre vil dog være det mest usikre. Omkostninger omfatter løn til de administrative medarbejdere pr. time, der anvendes på ekstra administrativt aktivt samt eventuelle anskaffelser. Her vil anskaffelser også være relativt nemme at gøre op, da der oftest vil være tale om et softwaresystem, en måler eller lignende, som der kan indhentes gennemsnitlige markedspriser på. Det vil altså være tidsforbruget og timelønnen jeg ser som de parametre, der indeholder den største usikkerhed.

5.3.1 Omkostningsparameteret

Når der skal udarbejdes en AMVAB-rapport, interviewes der som regel 3-5 virksomheder i hvert af de segmenter reguleringen omfatter, for at fastlægge den 'Normalt effektive virksomhed'. Der udføres dog interviews, indtil man rammer en standardbesvarelse, altså indtil virksomhederne

overvejende har svaret ens på spørgsmålene. Herudover kan der inddrages eksterne rådgivere, som håndterer virksomhedens opgaver, samt eksperter.

Men er 3-5 virksomheder repræsentative for hele populationen? Man kan jo bevidst eller ubevidst have ramt nogle virksomheder, som er ekstra dygtige til at håndtere omstillinger og som har en ekspertise og regnskabsforståelse, der gør det nemmere for dem at omstille sig til de nye regler. Som det også blev beskrevet i afsnit 3, så er en stor del af årsagen til fejl i årsrapporterne for de små virksomheder, at de ikke har den regnskabskundskab, der kræves for at have en effektiv proces omkring regnskabsaflæggelsen. Hvis man så har fået valgt nogle virksomheder, som faktisk har en ledelse og ansatte, der er regnskabskyndige, så er det ikke retvisende for en stor del af virksomhederne. På den måde vil man risikere at fastlægge en 'Normalt effektiv virksomhed', som ikke er repræsentativ for populationen.

5.3.1.1 Timeløn

I AMVAB målingen er der fastlagt en baggrundsvariable for timelønnen. Denne fastlægges som en gennemsnitløn pr. personalegruppe, for eksempel bogholdere, controllere, økonomidirektører, sekretærer osv.

Som skrevet ovenfor, så kan der være en risiko, at de udvalgte respondenter ikke er retvisende for populationen. Hvis de udvalgte respondenter angiver, at det hovedsagligt vil være bogholderne, der udfører den administrative aktivitet, men det i praksis vil være controllere, så vil omkostningsparameteret være sat for lavt og den forventede besparelse vil være sat for højt.

5.3.1.2 Anvendt administrativ tid

I AMVAB-metoden indgår den tid, som det administrative personale bruger på at sætte sig ind i den nye regulering, ikke i beregningen. Det er altså først fra det tidspunkt den administrative medarbejder er klar over hvad han/hun skal lave, at tiden skal medregnes. Dette giver efter min mening ikke et retvisende billede af tidsforbruget, da det efter min erfaring oftest tager mere tid at sætte sig ind i lovgivningen og forstå, hvilke informationer virksomhederne skal indhente, end det gør at indhente informationerne og anvende dem.

Igen vil det også være forskelligt, hvor lang tid de forskellige personalegrupper skal bruge på at forstå reguleringen, da en controller og økonomidirektør alt andet lige vil have en bedre regnskabsforståelse og hurtigere vil kunne sætte sig ind i reguleringen, end en bogholder vil kunne. Der vil altså være en undervurdering i, hvor meget administrativ tid der reelt set anvendes og igen vil omkostningsparameteret være sat for lavt og den forventede besparelse vil være sat for højt.

5.3.2 Endelig Ex ante måling på lovforslaget

Som grundlag for rapporten, er der taget udgangspunkt i regnskabsklasserne som segmenter. I stedet for at interviewe virksomheder, har man valgt at interviewe 8 revisorer. Disse er udvalgt således, at deres ekspertise dækker over alle segmenterne, regnskabsklasserne, og de er også udvalgt fra både store og små revisionshuse. Det giver efter min vurdering rigtig god mening, at interviewe revisorer, da jeg flere gange i opgaven har slået fast, at mange virksomheder ikke har den fornødne viden, ekspertise og interesse for aflæggelse af årsrapporten. Men som jeg allerede har tilkendegivet i afsnit 5.2.3 og 5.2.4, så undrer det mig, at resultatet af disse interviews bliver en så markant større potentiel besparelse end hvad det i realiteten kan forventes at blive. Da jeg ikke har adgang til det underliggende materiale for rapporten som interviewspørgsmål og svarende fra revisorerne, er det ikke muligt at foretage en dybere analyse af AMVAB målingen. Det kunne dog være interessant at se opbygningen af spørgsmålene for at se, om de hovedsagligt består af lukkede spørgsmål, som kan give et fordrejet billede af sandheden, da der ikke tages højde for nuancer, som der gør i åbne spørgsmål.

Der må også ligge nogle skjulte formler bagved figurene i rapporten, da jeg har lavet en eftertælling af nogle af tallene, jf. figur 5.4 nedenfor. For det første er der en difference på 2,8 mio. på den totale potentielle besparelse. Jeg har sammentalt til 861 mio. kr. mens AMVAB rapporten siger 863,8 mio. kr. Herudover har jeg sammentalt den totale nettolettelse til 339,7 mio. kr., hvor rapporten siger 319,1 mio. (Erhvervsstyrelsen og EY, 2015). Som den sidste del har jeg efterregnet nettolempelsen og får her en total difference på 55,1 mio. kr. Her vil jeg lige forklare min efterregning, da BAU står Business as Usual, altså den del der vil fortsætte som altid. Besparelsen vil altså være 100-BAU. For eksempel: $85,1 \times (100-30)/100 = 85,1 \times 0,7 = 59,6$ mio. kr. Såfremt der ligger flere tal bagved figurene i rapporten, så fremgår dette ikke klart og det kan derfor være svært at foretage en begrundet vurdering af rapporten, når ikke alle fakta er lagt på bordet.

Figur 5.4 – Efterregning af administrative lettelser for virksomheder

Krav	Potentiel lettelse	BAU %	Nettolettelse jf. AMVAB	Efterregnet nettolettelse	Difference
- Lempeligere regnskabsregler for mikrovirksomheder	85, 1 mio. kr.	30 %	60,3 mio. kr.	59,6 mio. kr.	(0,7) mio. kr.
- Reducerede regnskabskrav til visse dattervirksomheder	467,9 mio. kr.	70 %	77,4 mio. kr.	140,4 mio. kr.	63 mio. kr.
- Delvis ophævelse af kravet om ledelsespåtegning	192,9 mio. kr.	30 %	135 mio. kr.	135 mio. kr.	0 kr.

- Egenkapitaloppgørelse	5,6 mio. kr.	10 %	4,9 mio. kr.	5 mio. kr.	0,1 mio. kr.
- Forhøjelse af størrelsesgrænser for virksomheder omfattet af regnskabsklasse B og C	109,5 mio. kr.	50 %	62,1 mio. kr.	54,8 mio. kr.	(7,3) mio. kr.
I alt	861 mio. kr.		339,7 mio. kr.	394,8 mio.kr.	55,1 mio. kr.

Kilde: Egen tilvirkning samt Erhvervsstyrelsen og EY 2015, Ex ante måling af de administrative konsekvenser ved forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, side 8-9

5.3.3 Sammenfatning på AMVAB metoden

Ovenstående analyse viser, at den væsentligste parameter i beregningen ligger sig på vis del af skøn og er dermed belagt med en større risiko for fejl, i og med at fastlæggelsen af den 'Normalt effektive virksomhed' fastlægges på baggrund af relativt få respondenter og dermed kan give et forkert billede af den forventede timeløn på det administrative personale.

Ydermere mener jeg ikke, at metoden omfatter tilstrækkeligt af den administrative tid, som virksomhederne skal bruge på at tilpasse sig reguleringen. Det vil i realiteten være langt mere tidskrævende end hvad målingen viser og derfor vil den reelle omkostning for samfundet ligeledes være højere. Dog er metoden som grundlag efter min mening et godt bud, og en bredere respondentgruppe samt en udvidelse af, hvad omkostningsparameteret omfatter, kunne give et mere repræsentativt skøn af de administrative byrder.

I dette konkrete tilfælde med rapporten om ændringen af ÅRL, mener jeg at der er udeladt flere væsentlige oplysninger i rapporten, som kunne have givet et bedre grundlag at vurdere beregningen på. Her tænker jeg især på de fejlagtige beregninger i rapporten, samt hvilke spørgsmål, der er blevet stillet til de interviewede revisorer.

5.4 Konklusion på de første to formål

Formålet med EURD er blandt andet at skabe en totalharmonisering i årsrapporterne for små virksomheder på tværs af EU landene, samt at lette de administrative byrder. Dette er til dels opnået i form af en række maksimumbegrænsninger, som gør at landene ikke kan stille flere krav, end de der er sat i direktivet. Ligeledes er det et minimumsdirektiv, der giver medlemslandene frihed til at vælge, hvorvidt de vil implementere lempelser eller ej. Da det ikke er alle lande i EU, der historisk set er lige gode til at få implementeret direktiver korrekt og rettidigt, og på grund af den valgfrihed, der ligger i nogle af lempelserne, vil disse formål ikke blive opfyldt med det samme og alt andet lige opfyldt i forskellig grad i de enkelte lande.

Flere af lovændringerne er efter min vurdering gode tiltag i forhold til at lette de administrative byrder, mens andre blot forringer årsrapportens værdi uden til gengæld at give administrative besparelser. For i visse tilfælde vil virksomheden enten alligevel skulle fremlægge disse oplysninger for interessenterne, dog nu uden en revisionspåtegning. Den administrative byrde vil således fortsat være tilstede.

For at måle den forventede besparelse i de administrative byrder ved lovændringerne, har man anvendt AMVAB-metoden. Ved denne metode anslår lovgiver, at den potentielle besparelse ved fuld udnyttelse af lempelserne, årligt vil kunne beløbe sig i 864 mio. kr. De forventer dog også at der er mange virksomheder, der ikke vil benytte sig af alle lempelserne, hvorfor den faktisk forventede besparelse lyder på 320 mio. kr. årligt. Grundet det store omfang af skøn, som lovgiver har anvendt i forbindelse med sine forventninger, samt de umiddelbare mangler i metoden, er det dog ikke min vurdering, at besparelsen reelt set vil beløbe sig til dette. Alt i alt er de to første hovedformål med lovændringen, implementering af EURD samt lempelse af de administrative byrder opfyldt, men efter min mening ikke i den grad, som lovgiver angiver.

Kapitel 6 – Tilpasning til IFRS

Som det tredje og sidste af hovedformålene med ændringen til ÅRL er tilpasning til IFRS. Da de internationale regnskabsstandards har til formål at gøre regnskaberne mere sammenlignelige og forståelige for regnskabsbrugere på tværs af landegrænserne, vil jeg nu kigge nærmere på nogle af de tilpasninger, der er foretaget med lovændringen og om hvorvidt og i hvilken grad, de har opfyldt formålet.

6.1 Hvad er IFRS

IFRS står for International Financial Reporting Standards, der udgives af IASB. IASB er en privat organisation, der har til formål at vedligeholde den internationale regnskabsstandardisering og har rødder tilbage til 1973. IASB har udgivet IFRS standarderne siden 2001, og det har siden 2005 efter IFRS-forordningen, været lovpligtigt for alle børsnoterede selskaber i EU, at aflægge deres koncernregnskaber efter fuld IFRS.

Som beskrevet i afsnit 3, så er en forordning det øverste af de sekundære lovgivningsmuligheder i EU, og er en bindende retsakt, der skal følges af alle enheder i EU. Det skal derfor følges så snart det er vedtaget i EU og ikke først når det er implementeret i lokal lovgivning, som det er tilfældet med direktiver. Forordningen betyder også, at flere danske selskaber, som er datterselskaber til internationale børsnoterede selskaber, skal rapportere til moderselskabet efter IFRS, mens de i mange tilfælde fortsat aflægger den lokale årsrapport efter ÅRL. I henhold til ÅRL, skal alle børsnoterede virksomheder, også selvom de ikke har datterselskaber og derfor ikke aflægger koncernregnskab, ligeledes aflægge deres årsrapporter efter IFRS.

Efter EU's beslutning i 2005 om, at børsnoterede virksomheder er omfattet af IFRS reglerne, har den private organisation IASB, indirekte været en del af det lovgivende apparat i EU. Før IFRS'er finder anvendelse for medlemslandene skal de dog først godkendes af ARC og Kommissionen. Dette er tilrettelagt således, at en privat organisation ikke kan tage statslige beslutninger alene.

6.1.1 IAS 'er eller IFRS'er

Der er i dag (primo 2016) 32 IAS 'er og 15 IFRS'er. Der er for både IAS og IFRS tale om internationale regnskabsstandards, blot med forskellige navne. De internationale standarder blev først udgivet af IASC og benævnt IAS. Standarderne blev udgivet numerisk og startede således med IAS 1

Præsentation af årsregnskaber og efterfølgende af IAS 2 Varebeholdninger osv. I 2001 blev IASC omstruktureret til IASB og standarderne blev fremover udgivet som IFRS, startende med IFRS 1 og så fremdeles. IASB vedtog i 2001 at IAS'erne fortsat ville være gældende, men bliver løbende erstattet af IFRS'er, når disse træder i kraft. Nye IFRS'er udgives, når IASB vurderer, at der er tiltrækkeligt stort behov for redigering af en IAS. I tilfælde, hvor der er tale om mindre redigeringer, foretages der alene opdatering af IAS'erne.

6.2 Anvendelse af IFRS og ÅRL

Som beskrevet i afsnit 2, så blev ÅRL vedtaget i 2001 med henblik på i højere grad at gøre den danske lovgivning for årsregnskaber sammenlignelig med det internationale regnskabsområde. ÅRL blev således skrevet, så den var tilpasset de internationale standarder, der var gældende ved vedtagelsen i 2001 og fortolkning af IFRS som begrebsramme, skulle ligeledes være de standarder, der var gældende ved lovens vedtagelse.

Selvom at der har været enkelte tilpasninger og lovændringer til ÅRL siden 2001, har ÅRL ikke fulgt den udvikling, der har været i de internationale standarder, og der er over årene opstået flere og flere væsentlige forskelle. Dette er der forsøgt at tage højde for med ændringsloven, hvor der nu er givet mulighed for ikke blot at søge fortolkningsbidrag i gældende IAS og IFRS, men også i fremtidige IFRS, hvor det tidligere var IFRS fra 2001-2004, der skulle fortolkes efter.

Det vil derfor være aktuelt at kigge på, hvad de væsentligste forskelle mellem ÅRL og IAS/IFRS var før lovændringen for dermed bedre at forstå, hvilken betydning lovændringen har haft. Der vil ikke være tale om en udtømmende gennemgang af lovændringerne, men en gennemgang af enkelte udvalgte områder. Allerførst vil jeg dog kort gennemgå, hvorledes IFRS kan anvendes selvom virksomheden aflægger regnskab efter ÅRL.

6.2.1 IFRS som fortolkningsbidrag

ÅRL bygger, ligesom IFRS, på begrebsrammen udgivet af IASB (International Accounting Standards Board (IASB), 1989), hvorfor de grundlæggende principper i ÅRL og IFRS vil være ens. Begrebsrammen er dog ikke godkendt af EU og indgår derfor ikke officielt som en del af de internationale standarder. IFRS er meget detaljeret og udvikles løbende, og standarderne ændres, opdateres og fornyes hurtigere end ÅRL, hvorfor der gennem årene er nogle forhold, som er blevet reguleret i IFRS, men ikke i ÅRL. Grundet den fælles begrebsramme, har virksomheder og deres

rådgivere i mange år anvendt IFRS som fortolkningsbidrag i de tilfælde, hvor ÅRL ikke har været tilstrækkelig detaljeret. Det er især inden for indregning og måling, at der søges inspirationen i IAS og IFRS.

For at anvende IFRS og IAS som fortolkningsgrundlag til ÅRL, uden at aflægge efter IFRS, skal regnskabsaflægger først sikre sig, at standarden ikke er i strid med ÅRL's ordlyd. For eksempel må der ikke anvendes en standard, der kræver indregning og måling til dagsværdi, hvis ÅRL alene tillader indregning og måling til kostpris. Med lovændringen har lovgiver i bemærkningerne anført, at såfremt indregning og måling efter IFRS anvendes, skal præsentation og oplysninger ligeledes gives efter IFRS og de krav, der stilles herefter. Generelt set, så vil det oftest være i tilfælde af områder med komplekse transaktioner, som køb og salg af virksomheder, finansielle instrumenter og anvendelse af dagsværdi, at virksomhederne anvender IFRS som fortolkningsbidrag, da virksomheder, der udelukkende anvender kostpris, vil finde ÅRL tiltrækkelig som begrebsramme.

Det er vigtigt at fastslå, at IFRS udelukkende regulerer selve regnskabet, dvs. indregning og måling, præsentation og klassifikation, samt oplysninger (noter og anvendt regnskabspraksis). Ledelsesberetningen og erklæringer mv., der sammen med regnskabet udgør årsrapporten, er derimod ikke reguleret af IFRS og skal derfor altid aflægges efter ÅRL. Da indregning og måling grundlæggende er ens i ÅRL og IFRS, som følge af grundlag i den samme begrebsramme, vil det oftest være i oplysningskravene, at de største forskelle skal findes. Da jeg i afsnit 1.3 har afgrænset mig fra at behandle alle forskelle, vil jeg nu gå dybere ned i finansielle aktiver og goodwill. Der vil dog ikke være tale om en udtømmende gennemgang.

6.3 Finansielle instrumenter

Betegnelsen finansielle instrumenter omfatter både finansielle aktiver og finansielle forpligtelser, som ydermere er opdelt i primære finansielle instrumenter samt afledte finansielle instrumenter, og er i ÅRL hovedsagligt reguleret i § 37. Den store forskel mellem ÅRL og IFRS bliver især synliggjort her, da finansielle instrumenter er reguleret i hele 3 standarder;

- IAS 32 Finansielle instrumenter: Præsentation
- IAS 39 Finansielle instrumenter: Indregning og måling
- IFRS 7 Finansielle instrumenter: Oplysninger

IASB har ligeledes udgivet en 4. standard, IFRS 9 Finansielle instrumenter, men denne er ikke godkendt af EU ved tidspunktet for denne afhandling, hvorfor virksomhederne ikke på skrevne stund må aflægges efter bestemmelserne heri.

Afgrænsning og kilder

Grundet omfanget af denne opgave, afgrænser jeg mig fra at behandle alle finansielle instrumenter og i stedet fokusere på finansielle aktiver og til dels afledte finansielle instrumenter. Afledte finansielle instrumenter anvendt til sikring vil udelukkende blive omtalt, men vil ikke blive behandlet yderligere.

De efterfølgende afsnit er skrevet med udgangspunkt i følgende kilder:

- Bekendtgørelse af årsregnskabsloven (LBK 2013 1253, 2013)
- Lov om ændring af årsregnskabsloven (LOV 2015 738, 2015)
- IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder (Deloitte, 2013)
- Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder (Fedders & Steffensen, 2012)
- Indsigt i årsregnskabsloven (EY, 2014/15) og (EY, 2015)

Jeg vil nu for henholdsvis ÅRL og IAS/IFRS, beskrive definitioner, indregning og måling samt oplysningskrav i hvert sit delafsnit. Jeg vil heri fremhæve de væsentligste ligheder og forskelle, og bagefter vil jeg analysere de ændringer, der er foretaget til ÅRL med ændringsloven.

6.3.1 Definitioner

Finansielle aktiver er i ÅRL bilag 1, stk. C, pkt. 4 defineret som:

”Aktiver i form af

1) Likvider,

2) aftalt ret til at modtage likvider eller andre finansielle aktiver fra tredjemand

3) aftalt ret til at udveksle finansielle aktive eller forpligtelser med tredjemand på vilkår, der kan være gunstige eller

4) ret over egenkapitalen i en anden virksomhed”

Dette betyder, at finansielle aktiver omfatter likvider og bankindeståender, tilgodehavender, afledte finansielle instrumenter samt aktier og anparter. Dog omfatter det ikke kapitalandele i datterselskaber, associerede og fællesleddede selskaber, egne kapitalandele og finansielle

instrumenter, som er omfattet af andre bekendtgørelser, jf. ÅRL § 37, stk. 3. Afledte finansielle instrumenter omfatter blandt andet valutakursterminskontrakter, renteswaps, optioner og futures. Afledte finansielle instrumenter anvendes desuden oftest som sikringsinstrumenter for primære finansielle aktiver.

Finansielle aktiver er i de internationale standarder reguleret i IAS 39, og omfatter de samme aktiver som ovenfor. IAS begrænser sig ligeledes fra aktiver, der reguleres i en særskilt standard, hvorfor blandt andet datterselskabsaktier og aktier i associerede selskaber ikke vil være omfattet af IAS 39, da de er omfattet af henholdsvis IAS 27, 28 og IFRS 10. Definitionsmæssigt ser vi således, at ÅRL og de internationale standarder er mere eller mindre ens, hvilket også er i overensstemmelse med afsnit 6.1.

6.3.2 Indregning og måling

Efter ÅRL § 36, skal første indregning ske til kostpris og skal efterfølgende som hovedregel indregnes til dagsværdi, med undtagelse af tilgodehavender og aktiver, som holdes til udløb, og efterfølgende indregnes til amortiseret kostpris. Der kan altså opsættes følgende skema for kategorier af finansielle aktiver i ÅRL:

Figur 6.1 Måling af finansielle aktiver ÅRL

Kategori af finansielle aktiver	Måling ved første indregning	Efterfølgende måling	Indregning af værdiændringer
Aktiver i handelsbeholdning samt afledte finansielle instrumenter	Kostpris § 36	Dagsværdi § 37, stk. 1	Resultatopgørelsen § 49, stk. 1
Afledte finansielle instrumenter anvendt til sikring af fremtidige pengestrømme	Kostpris § 36	Dagsværdi § 37, stk. 1	Egenkapitalen § 49, stk.2, nr.3
Udlån og tilgodehavender, der ikke indgår i handelsbeholdning	Kostpris § 36	Amortiseret kostpris § 37, stk. 2, nr. 1	Resultatopgørelsen § 49, stk. 1
Aktiver, som holdes til udløb	Kostpris § 36	Amortiseret kostpris § 37, stk. 2, nr. 2	Resultatopgørelsen § 49, stk. 1

Kilde: Egen tilvirkning ud fra Årsregnskabsloven (LBK 2013 1253, 2013)

I tilfælde, hvor der for efterfølgende måling ikke kan fastsættes en dagsværdi/salgspris ud fra de i ÅRL § 37, stk. 1 fastlagte principper, indregnes aktivet til kostpris.

Efter IAS 39 kan indregning og måling af finansielle aktiver illustreres således, jf. figur 6.2.

Figur 6.2 Måling af finansielle aktiver, IFRS sikringstilfælde undtaget

Måling af finansielle aktiver			
Kategori af finansielle aktiver	Måling ved første indregning	Efterfølgende måling	Indregning af værdiændringer
Lån og tilgodehavender	Dagsværdi	Amortiseret kostpris med fradrag af evt. nedskrivning	Resultatet inkl. eventuel nedskrivning
Aktiver, der holdes til udløb	Dagsværdi	Amortiseret kostpris med fradrag af evt. nedskrivning	Resultatet inkl. eventuel nedskrivning
Aktiver, der måles til dagsværdi med indregning af værdiændringer i resultatet	Dagsværdi	Dagsværdi	Resultatet
Aktiver disponible for salg – normalt	Dagsværdi	Dagsværdi	Øvrig totalindkomst. En eventuel nedskrivning indregnes i resultatet. Ved afhændelse recirkuleres fra øvrig totalindkomst til resultatet.
Aktiver disponible for salg – hvis dagsværdi ikke kan opgøres pålideligt efter første indregning	Dagsværdi	Kostpris med fradrag af evt. nedskrivning	Eventuel nedskrivning i resultatet
Afledte finansielle instrumenter	Dagsværdi	Dagsværdi	Resultatet

Kilde: Deloitte, IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder (2013), side 267

Det kan heraf udledes, at der i det store og hele er sammenhæng mellem ÅRL og IAS/IFRS, når det gælder indregning og måling. En forskel skal dog nævnes og det er den tredje kategori i figur 6.2 ovenfor, hvor IAS 39 giver mulighed for at indregne aktiver til dagsværdi med indregning af værdiændringer over resultatet, når betingelserne til dagsværdioptionen er opfyldt. Denne klassifikation findes ikke i ÅRL, jf. figur 6.1, hvor værdireguleringer som hovedregel indregnes i resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver

Efter IAS 39, har det således betydning, om et aktiv, der måles til dagsværdi, klassificeres som 'Aktiver, der måles til dagsværdi med indregning af værdiændringer i resultatet' eller som 'Aktiver disponible for salg', da gevinster og tab i den første kategori indregnes direkte i resultatopgørelsen, hvor det under den anden kategori indregnes direkte på egenkapitalen som en særskilt post via øvrig totalindkomst, indtil aktivet er realiseret eller fuldt nedskrevet (Deloitte, 2013).

Forskellen er således, at værdiændringer på aktiver disponible for salg efter ÅRL indregnes i resultatopgørelsen, mens de efter IAS som hovedregel indregnes på egenkapitalen, medmindre aktivet opfylder betingelserne for dagsværdioptionen, hvor de i så fald ligesom ÅRL indregnes i resultatopgørelsen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter vil efter IAS 39 hovedsagligt falde under kategorien 'Aktiver, der måles til dagsværdi med indregning af værdiændringer i resultatet', og ÅRL er altså her i overensstemmelse med IAS, jf. figur 6.1. og 6.2. ÅRL følger også IAS, når det vedrører behandling af afledte finansielle instrumenter, der anvendes som sikringsinstrumenter, hvor værdireguleringer i begge tilfælde skal indregnes direkte på egenkapitalen.

Det er efter IAS 39 frivilligt, om virksomhederne vil anvende bestemmelserne om regnskabsmæssig sikring, men har derimod flere store restriktive kriterier for, hvornår regnskabsmæssig sikring kan anvendes. Blandt andet kan nævnes krav om dokumentation for sammenhængen mellem risikostyringspolitikken og sikringsforholdet, identifikation af sikringsinstrumentet og risikoeksponeringen osv.

ÅRL har ikke specifikke bestemmelser for, hvornår regnskabsmæssig sikring kan benyttes, men forudsætter, at virksomhederne anvender bestemmelserne, når formålet er sikring og når denne er vurderet at være effektiv. Loven indeholder ligeledes krav til dokumentation og sikringseffektivitet, men disse er ikke nær så restriktive som efter IAS. Det er altså alt andet lige nemmere at anvende regnskabsmæssig sikring efter ÅRL, men der er ligeledes krav om at anvende det (Fedders & Steffensen, 2012).

6.3.3 Oplysninger

Jf. ÅRL § 53, stk. 1 og 2, skal der i anvendt regnskabspraksis redegøres for indregningsmetoder og målegrundlag, herunder skal det som minimum fremgå, hvorvidt renter indregnes i kostprisen og efter hvilke metoder og grundlag, der foretages op-, ned- og afskrivninger samt op- og nedreguleringer. For finansielle aktiver og forpligtelser gælder det, at såfremt der måles til kapitalværdi eller amortiseret kostpris, skal den valgte beregningsmetodes forudsætninger oplyses, for eksempel løbetid og diskonteringsfaktor.

Oplysninger for finansielle instrumenter er reguleret i IFRS 7. Hvor ÅRL alene indeholder krav til oplysning om de anvendte metoder, indeholder IFRS 7 en lang række omfattende krav til de finansielle aktivers betydning for balancen, totalindkomstopgørelsen samt noteoplysningerne. Oplysningerne skal ligeledes gives for hver af kategorierne i figur 6.2.

Oplysninger om risiko

Med hensyn til den risiko, som virksomheden er udsat for, stiller ÅRL krav om at ledelsesberetningen indeholder en beskrivelse af særlige risici som virksomheden kan påvirkes af, som for eksempel de finansielle risici.

Her har IFRS 7 igen en række mere specifikke krav om både kvalitative og kvantitative informationer. Der skal således gives oplysninger om, hvilke typer risici der er forbundet med de finansielle instrumenter som virksomheden anvender og hvorledes virksomheden styrer disse risici.

For hver type risiko skal virksomheden give følgende kvalitative oplysninger:

- De risici, som virksomheden er udsat for og hvordan de opstår
- Virksomhedens mål, politikker og procedurer for styring af risiciene og de metoder der anvendes til at måle risiciene
- Evt. ændringer til de to ovennævnte punkter i forhold til sidste regnskabsår

Af kvantitative oplysninger skal virksomheden give følgende:

- Sammenfattende kvantitative data om den pågældende risiko for virksomheden på balancedagen, baseret på de informationer, der gives til ledelsen
- Oplysninger vedrørende henholdsvis kreditrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko, medmindre oplysningerne indgår i ovenstående punkt
- Koncentrationer af risici i det omfang oplysninger ikke indgår i de to ovenstående punkter

Der er altså langt flere krav efter IFRS til oplysninger om både anvendte metoder såvel som de risici virksomheden er udsat for, og det kræver selvsagt en omfattende mængde arbejde at udarbejde disse oplysninger i tilfredsstillende grad. At der skal afgives flere oplysninger om virksomhedens risiko kan på mange måder opfattes som en fordel for regnskabslæser, da denne får et større sæt informationer at foretage sine beslutninger på, men det er det er en tung administrativ byrde for virksomheden at afgive alle disse informationer, så der skal helst være en fordel i det for dem også.

6.3.4 Ændringer foretaget med loven

ÅRL-NY § 37, stk. 4

Med lovændringen indføres der en mulighed for, at virksomhederne kan indregne kapitalandele til kostpris, hvis de ikke handles på et aktiv marked, og undgår dermed at skulle dokumentere, hvorfor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt. Dette vil alt andet lige medføre en væsentlig lettelse i de administrative byrder for mange virksomheder, som ejer kapitalandele i selskaber, der ikke er optaget til handel på et aktivt marked, hvilket er min vurdering er en del af de danske regnskabsklasse B og C virksomheder.

ÅRL-NY § 37, stk. 5

Med ÅRL-NY er der givet mulighed for, at virksomheder i regnskabsklasse C kan vælge indregning og måling efter IAS/IFRS på finansielle instrumenter, jf. ÅRL-NY § 37, stk. 5, uden at aflægge hele regnskabet efter IAS/IFRS. Reglerne gælder også regnskabsklasse D, men de skal i forvejen aflægge efter fuld IFRS, jf. afsnit 6.1, hvorfor det ikke har den store praktiske forskel for disse virksomheder. Det betyder dog også, at hvis virksomhederne vælger at anvende IAS/IFRS for at for eksempel, at få mulighed for at indregne visse investeringer til dagsværdi fremfor amortiseret kostpris, som for eksempel *"finansielle aktiver med fast udløbstidspunkt, som virksomheden enten ikke har til hensigt eller ikke er i stand til at holde til udløb"* (Deloitte, 2013, s. 267), der indregnes til dagsværdi efter IAS 39, men til amortiseret kostpris efter ÅRL. Såfremt virksomheden vælger at aflægge efter IAS/IFRS, skal de ligeledes følge kravene til oplysninger efter IFRS, der som beskrevet i afsnittet ovenfor, er langt mere omfattende end ÅRL. Der vil altså medfølge en betydelig administrativ byrde ved at anvende denne mulighed. Og hvad virksomhederne også skal være opmærksomme på, er at det er IFRS krav til alle finansielle instrumenter, det vil sige også likvider og tilgodehavender. Det vil altså være min vurdering, som ligeledes deles af EY og Deloitte, at virksomhederne skal tænke sig godt om, før de vælger denne mulighed, da det kan have langt mere vidtrækkende konsekvenser for deres regnskabsaflæggelse, end de havde forestillet sig i første omgang.

Som beskrevet i afsnit 6.1.2, så har fortolkningsbidraget til ÅRL været de IFRS/IAS, som var gældende i perioden 2001-2004 og ikke nyeste IFRS'er. Specifikt for finansielle instrumenter henvises der i ÅRL-NY nu til den seneste IFRS og fremtidige ændringer, jf. ÅRL-NY §37, stk. 5. Da der er mange, der ikke har været klar over, at de skulle følge de gamle standarder, vil der i praksis derfor ikke være den store ændring, da de kan fortsætte med at følge de seneste, dog nu med hjemmel i loven.

ÅRL-NY § 37a

Der er ligeledes indført ÅRL-NY § 37a, der er en undtagelse til ÅRL-NY § 37, stk. 2. De i stk. 2 nævnte finansielle instrumenter skal måles til amortiseret kostpris, men undtagelsen giver mulighed for at måle disse til dagsværdi, såfremt de er effektivt sikret af et sikringsinstrument, der i henhold til stk. 1 skal måles til dagsværdi. At indføre denne undtagelse i loven, sikrer en større sammenhæng i regnskabet, da der nu er større lighed i målegrundlaget mellem det sikrede og sikringsinstrumentet. Et tab på det afledte finansielle instrumenter vil dermed kunne udlignes af en gevinst på det sikrede primære finansielle instrument og omvendt, og vil alt andet lige give et mere retvisende billede af den regnskabsmæssige sikring.

ÅRL-NY § 58 b

Der er ligeledes indført en ny paragraf, som øger kravene til oplysninger om afledte finansielle instrumenter. Dette medfører, at der nu skal gives oplysninger om omfanget og karakteren af afledte finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi, som for eksempel valutaterminskontrakter, renteswaps, optioner og futures. Baggrunden herfor er, at selvom de afledte finansielle instrumenter måske udgør en lille regnskabsmæssig post, så er de omfattet af en væsentlig risiko for store udsving i både gevinst og tab, og det er vigtig for regnskabsbrugeren at blive oplyst om denne risiko. Der skal således oplyses om aftalevilkårene, altså betingelserne for beløbet, tidspunktet og sikkerheden for fremtidige pengestrømme. Med hensyn til sikkerheden, kan der være behov for at oplyse om modparten i transaktionen og dennes betalingsevne. I ÅRL-NY § 58 b, stk. 2, er det tilføjet, at oplysningerne kan angives samlet for ensartede afledte finansielle instrumenter, for eksempel samlet for valutaterminskontrakter om salg af USD. En gruppering forudsætter dog, at regnskabsbrugeren fortsat kan foretage en risikovurdering af det afledte finansielle instrument.

Dette oplysningskrav er endnu en tilnærmelse til de internationale regnskabsstander, der som nævnt tidligere, generelt stiller langt flere krav til oplysninger end ÅRL. Selvom der er tale om en ekstra administrativ byrde for virksomhederne ved indførsel af disse øgede krav, er det efter min mening til gavn for regnskabsforståelse og for regnskabsbrugernes risikovurdering. Jeg mener altså, at regnskabsværdien ved lovændringer overstiger den administrative byrde.

6.3.5 Sammenfatning

Finansielle aktiver defineres ens i ÅRL og IAS/IFRS, og indregning og måling er som først antaget hovedsagligt ens. Efter ÅRL sker første indregning til kostpris og efter IAS til dagsværdi. Jeg vurderer dog i praktisk, at dette ikke har den store betydning, da dagsværdien vil være salgsprisen på et velfungerende marked mellem uafhængige parter, som er det samme som kostprisen i selve indregningstidspunktet. At der herefter kan opstå et ned- eller opskrivningsbehov er en mulighed, men vil altså ikke have indflydelse på selve indregningstidspunktet og på indregningsværdien.

Den væsentligste forskel i den efterfølgende måling vedrører 'aktiver disponible for salg', hvor reguleringer efter IAS 39 hovedsagligt indregnes direkte på egenkapitalen og efter ÅRL indregnes i resultatopgørelsen. Afledte finansielle instrumenter behandles hovedsagligt ens i indregning og måling, selvom IAS stiller større restriktive krav til, hvornår der kan indregnes som sikringsinstrument. Det er især i oplysningskravene, at de store forskelle mellem ÅRL og IFRS skal findes. IFRS stiller således langt større krav til oplysninger om dagsværdi og risici, hvad de omfatter, hvordan de er opstået og hvordan virksomheden håndterer dem, herunder krav til oplysninger når afledte finansielle instrumenter anvendes til sikring af disse risici.

Med lovændringen har ÅRL-NY tilpasset sig til IAS/IFRS ved at gøre det muligt at indregne kapitalandele til kostpris, såfremt det ikke er muligt at opgøre dagsværdien pålideligt. Det er nu også muligt at indregne visse finansielle instrumenter til dagsværdi, såfremt de er sikret af et afledt finansielt instrument, der ligeledes måles til dagsværdi. Lovændringen har også gjort det muligt at indregne og måle finansielle instrumenter fuldt ud efter IAS/IFRS, men i så fald skal oplysninger ligeledes være efter IFRS, som er langt mere omfattende end ÅRL-NY. Der er også tilføjet yderligere oplysningskrav for afledte finansielle instrumenter vedrørende omfang og karakter af instrumentet, for på den måde at forbedre regnskabsbrugers risikovurderingsmuligheder. Lovgiver har på finansielle instrumenter gjort det tydeligt, at fortolkningsbidraget skal være gældende og fremtidige IFRS'er, hvorfor virksomhederne nu ikke længere skal tilbage i de gamle IAS 'er gældende i 2001-2004, når der er behov for yderligere fortolkning i forhold til ÅRL.

Der er derfor efter min mening sket en høj tilpasning af finansielle instrumenter til de internationale standarder. Alene at kigge på finansielle aktiver og herunder visse finansielle instrumenter, vil selvfølgelig ikke kunne give en konklusion på, hvorvidt dette formål med ændringen til ÅRL er opfyldt, men isoleret set, mener jeg, at der her er sket høj opfyldelse.

6.4 Immaterielle aktiver

Som vi så i afsnit 6.3, så bliver finansielle instrumenter i store træk behandlet ens i ÅRL og de internationale standarder. At der stilles væsentlig flere oplysningskrav efter IFRS er selvfølgelig af betydning, men grundlæggende er der sammenlighed mellem de to og i endnu større grad efter lovændringen. Et område, hvor der dog stadig er større forskelle mellem ÅRL og IFRS er immaterielle aktiver, hvorfor det vil blive behandlet i dette afsnit. Som i afsnit 6.3 er der ikke tale om en udtømmende behandling. Jeg vil ligeledes for henholdsvis ÅRL og IAS/IFRS, beskrive definitioner, indregning og måling samt oplysningskrav i hvert sit delafsnit. Jeg vil heri fremhæve de væsentligste ligheder og forskelle, og bagefter vil jeg analysere de ændringer, der er foretaget til ÅRL med ændringsloven.

De efterfølgende afsnit er skrevet med udgangspunkt i følgende kilder:

- Bekendtgørelse af årsregnskabsloven (LBK 2013 1253, 2013)
- Lov om ændring af årsregnskabsloven (LOV 2015 738, 2015)
- IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder (Deloitte, 2013)
- Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder (Fedders & Steffensen, 2012)
- Indsigt i årsregnskabsloven (EY, 2014/15) og (EY, 2015)

6.4.1 Definition

ÅRL indeholder ikke en særskilt definition på immaterielle aktiver, hvorfor vi ikke kommer nærmere end definitionen på anlægsaktiver, ÅRL bilag 1, stk. C, pkt. 2:

”Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for virksomheden”

IAS 38 derimod, som immaterielle aktiver er reguleret i de internationale standarder, har følgende mere detaljerede, definition:

”Et immaterielt aktiv er et identificerbart, ikke-monetært aktiv uden substans”

Et aktiv er identificerbart, hvis det enten:

”a) Kan udskilles, dvs. at det kan udskilles eller adskilles fra virksomheden og sælges, overdrages, gives i licens, udlejes eller udveksles, enten separat eller sammen med en tilknyttet identificerbar forpligtelse, uanset om virksomheden har til hensigt at gøre dette, eller

b) hidrører fra kontraktlige eller andre juridiske rettigheder, uanset om disse rettigheder kan overdrages eller udskilles fra virksomheden eller fra andre rettigheder og forpligtelser.”

Da ÅRL i sin tid tog udgangspunkt i IAS 38 (1998) for immaterielle aktiver, er definitionen i IAS 38 i praksis brugt som fortolkningsbidrag, når det skal fastlægges om der er tale om et immaterielt aktiv, hvorfor definitionen i praksis må være ens i de to.

6.4.2 Indregning og måling

Efter ÅRL § 36 sker første indregning og efterfølgende måling til kostpris. Der skal ligeledes ske nedskrivning, hvis genindvindingsværdien er mindre end den regnskabsmæssige værdi, jf. ÅRL § 42. Immaterielle aktiver skal ligeledes afskrives systematisk over den forventede brugstid, der maksimalt kan udgøre 20 år, jf. ÅRL § 43, stk. 3. ÅRL har som hovedregel samme indregning og måling som IAS 38, dog med undtagelse til, hvilke omkostninger, der må aktiveres ved internt oparbejdede immaterielle aktiver. ÅRL tillader at aktiverer flere omkostninger end IAS 38, da definitionen af aktiver er bredere. Jeg afgrænser mig for at diskutere dette yderligere. Nedenfor er i figur 6.3 udarbejdet en oversigt over måling og afskrivninger efter loven og standarden.

Figur 6.3 Måling immaterielle aktiver – ÅRL og IAS 38

	Måling ved første indregning	Efterfølgende måling	Værdireguleringer	Afskrivningsmetode
ÅRL	Kostpris	Kostpris med evt. nedskrivninger til genindvindingsværdi	Resultatopgørelsen	Systematisk; - Lineært, - Progressivt - Degressivt - Unit of Production Maksimalt 20 år
IAS 38 Hovedregel	Kostpris	Kostpris fratrukket af- og nedskrivninger	Resultatopgørelsen	<i>Bestemmelig brugstid:</i> Skal afspejle brugen af de økonomiske fordele, ellers lineært. <i>Ubestemmelig brugstid:</i> Afskrives ikke, men testes hvert år for værdiforringelse Afskrivningsperiode og –metode skal som minimum gennemgås ved slutningen af hvert regnskabsår.
IAS 38 Undtagelse	Kostpris	Dagsværdi fratrukket af- og nedskrivninger	Totalindkomst og egenkapitalen (reserve for opskrivninger)	<i>Bestemmelig brugstid:</i> Skal afspejle brugen af de økonomiske fordele, ellers lineært. <i>Ubestemmelig brugstid:</i> Afskrives ikke, men testes hvert år for værdiforringelse

				Afskrivningsperiode og –metode skal som minimum gennemgås ved slutningen af hvert regnskabsår.
--	--	--	--	--

Kilde: Egen tilvirkning fra ÅRL og Deloitte, IFRS introduktion til de internationale regnskabsstandarder (2013)

For regnskabsklasse C og D gælder det efter ÅRL, at udviklingsprojekter skal indregnes, såfremt de opfylder kriterierne for indregning, og skal adskilles fra forskningsudgifter, der skal indregnes direkte i resultatopgørelsen når de afholdes. Forskning omfatter undersøgelser, der har til formål at opnå ny viden, hvor udvikling er anvendelse af de under forskningen fundne resultater. Kan man ikke adskille de to faser, skal alt indregnes som forskning.

Indregning og måling er som hovedregel ens og der skal afskrives efter begge. Udgangspunktet efter IAS 38 er lineær afskrivning, når der er tale om bestemmelig brugstid, som også er en mulighed efter ÅRL, der dog også giver mulighed for andre 'systematiske' afskrivningsmetoder. IAS opererer dog også med begrebet 'ubestemmelig brugstid', hvor der ikke foretages afskrivninger, men hvor der derimod skal foretages nedskrivningstest af aktivet mindst én gang om året. ÅRL giver i forhold til IAS 38, mulighed for indregning af flere omkostninger på egne oparbejdede immaterielle aktiver og IAS 38 giver i modsætning til ÅRL, mulighed for efterfølgende måling til dagsværdi i de tilfælde, hvor det sker med reference til et aktiv marked med køb og salg af aktivet. Der er altså flere forskelle på indregning og måling mellem ÅRL og IAS vedrørende immaterielle aktiver, og især afskrivningsbestemmelserne i de to, kan give meget forskellige billeder af aktivet værdi.

6.4.3 Oplysninger

Som for finansielle aktiver, skal der jf. ÅRL § 53, stk. 1 og 2, oplyses om indregningsmetoder og målegrundlag, og det skal herunder mindst fremgå, hvorvidt renter indregnes i kostprisen og efter hvilke metoder og grundlag, der foretages op-, ned- og afskrivninger samt op- og nedreguleringer. For immaterielle anlægsaktiver gælder det herunder, at der skal oplyses om afskrivningsmetode, skøn over restværdi og brugstid i forbindelse med afskrivninger af anlægsaktiver. Såfremt afskrivningsperioden overstiger 5 år, skal dette oplyses og begrundes korrekt og fyldestgørende. Er der indregnet indirekte produktionsomkostninger, skal der oplyses om, hvilken metode der er anvendt til beregning heraf.

I figur 6.4 ses en oversigt over de krav, som IAS 38 har til oplysninger af såvel internt oparbejdede immaterielle som eksternt erhvervede. Som det ses, så sætter de internationale standarder igen

yderligere krav til oplysninger i forhold til ÅRL. Nogle af disse krav er relateret til, at der i IAS 38 skelnes mellem bestemt og ubestemt brugstid, og yderligere er der også krav til at oplyse omkring de samlede forsknings- og udviklingsomkostninger for året.

Figur 6.4 Oplysningskrav immaterielle aktiver IAS 38

Der skal gives følgende oplysninger for hver gruppe af immaterielle aktiver opdelt på hhv. internt oparbejdede og eksternt erhvervede immaterielle aktiver: • Om levetiden for aktiverne er bestemt eller ubestemt, og – for aktiver med bestemt levetid – den forventede levetid eller de afskrivningsprocenter, som anvendes. • Den anvendte afskrivningsmetode for aktiver med bestemt levetid. • Den/de linje(r) i resultatet, hvori afskrivning på immaterielle aktiver indgår. • En anlægsnote, der viser den regnskabsmæssige værdi primo og ultimo regnskabsåret, valutakursreguleringer primo, og bevægelserne i perioden i form af fx til- og afgang, af- og nedskrivninger samt eventuelle opskrivninger. Årets tilgange skal fordeles på internt oparbejdede aktiver, aktiver anskaffet separat og aktiver erhvervet ved virksomhedssammenlægninger.	For aktiver med ubestemt levetid skal der gives oplysning om den regnskabsmæssige værdi af aktivet og en beskrivelse af de faktorer, som underbygger, at aktivet har en ubestemt levetid. IAS 38 indeholder særlige oplysningskrav for aktiver, som er erhvervet via offentlige tilskud e.l., og for immaterielle aktiver, der måles til opskrevne værdier. Enkeltaktiver, der er væsentlige for virksomhedens regnskab som helhed, skal beskrives, og den regnskabsmæssige værdi og den resterende afskrivningsperiode skal oplyses. Det skal også angives, hvis immaterielle aktiver er stillet som sikkerhed, eller hvis virksomheden har forpligtet sig til at købe immaterielle aktiver. De samlede forsknings- og udviklingsomkostninger, der er resultatført i perioden, skal oplyses i regnskabet.
--	--

Kilde: Deloitte, IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder (2013), side 261

6.4.4 Ændringer foretaget med loven

ÅRL-NY § 41, § 43, stk. 2 og § 58, nr. 1

Immaterielle aktiver, der handles på et aktivt marked, kan fremover opskrives til dagsværdi, ligesom det er en mulighed i IAS 38. Ligesom IAS 38 skal restværdien, afskrivningsmetode og –periode, revurderes fra år til år efter regnskabsmæssigt skøn og vil ofte være forbundet med betydelige administrative omkostninger og stor usikkerhed, som der ofte er ved skøn. Såfremt der opskrives til dagsværdi, skal der i regnskabet oplyses om den regnskabsmæssige værdi aktivet ville have haft, hvis det ikke var blevet opskrevet. Dette krav stilles for at gøre det muligt at sammenligne med virksomheder, der ikke har valgt at opskrive. Muligheden for opskrivninger anses normalt som værende i regnskabsbrugerens interesse, da det alt andet lige vil give et mere retvisende billede af regnskabet. Der skal derfor redegøres meget godt, hvis virksomheden efterfølgende vælger at ændre regnskabspraksis til ikke at indeholde opskrivning. At det underliggende marked for aktivet

skifter karakter og ikke længere kan anses for at være pålidelige, kan være en godkendt begrundelse for at ændre regnskabspraksis. At ændre regnskabspraksis for at undgå at vise et underskud, er dog ikke en godkendt grund. Her er der altså sket en tilpasning af ÅRL i forhold til IFRS, der alt andet lige sikrer en større sammenlignelighed mellem de to.

ÅRL-NY § 43, stk. 3

Maksimumgrænsen for afskrivningsperioden på 20 år er blevet ophævet, og immaterielle aktiver skal nu afskrives over den forventede brugstid. I stedet formuleres stk. 3 således:

”I særlige tilfælde, hvor en virksomhed ikke er i stand til pålideligt at skønne over brugstiden for goodwill og udviklingsomkostninger, skal denne antages at være 10 år”

Lovgiver har valgt at fjerne begrænsningen på 20 år, for i højere grad at tilpasse sig de internationale standarder, som ligger fast på at et aktiv skal kunne afskrives over dets brugstid. Hvis denne er helt op til 40-50 år, er der altså nu mulighed for efter ÅRL-NY at afskrive over en længere periode, hvilket alt andet lige giver et mere retvisende billede. Er afskrivningsperioden ekstraordinært lang, er der dog flere krav til begrundelsen for, hvorfor aktivet vurderes at have denne længere brugstid. Da det kan være svært at fastlægge brugstiden af et immaterielt aktiv, er stk. 3 affattet således, at afskrivningsperioden vil være 10 år, uanset om det i realiteten ender ud med at være 5, 20 eller 50 år, hvis i tvivl, så er det 10 år. ÅRL-NY holder således også fast i, at der altid skal afskrives på immaterielle aktiver, til forskel fra IAS 38, hvor ubestemmelig brugstid medfører ingen afskrivning, dog krav om årlig nedskrivningstest.

6.4.5 Sammenfatning

Immaterielle aktiver defineres i praksis ens i ÅRL og IAS, da der helt tilbage fra 2001 er taget udgangspunkt i IAS 38, når et immaterielt aktiv skulle defineres. Indregning og måling er ens på det punkt, at såfremt der kan fastsættes en brugstid, skal der afskrives på aktiver, efter ÅRL blot systematisk og efter IAS lineært. Efter IAS er det dog også muligt at lade være med at afskrive, hvis det ikke er muligt at fastlægge brugstiden. ÅRL giver mulighed for at aktivere flere omkostninger og IAS giver mulighed for efterfølgende måling til dagsværdi, herunder opskrivning. IAS stiller ikke overraskende mange flere krav til oplysninger end ÅRL gør, blandt andet stilles der krav om at give oplysninger om de forsknings- og udviklingsomkostninger, der er resultatført i året, samt om virksomheden har stillet immaterielle aktiver som sikkerhed eller forpligtet sig til at købe immaterielle aktiver i fremtiden.

Med lovændringen har ÅRL-NY tilpasset sig til IAS ved at tilføje muligheden for at opskrive immaterielle aktiver til dagsværdi, såfremt de kan handles på et aktivt marked. Såfremt denne regnskabspraksis vælges, skal der ligesom efter IAS foretages nedskrivningstest hvert år og den regnskabsmæssige værdi, før opskrivning skal angives i regnskabet til sammenligningsformål. Der er ligesom efter IAS, ikke længere en begrænsning på, hvor lang brugstid det immaterielle aktiv kan afskrives over. Dog skal der ved aktiver, der ikke kan tidsfastsættes, afskrives over 10 år. Heri består der således stadig en væsentlig difference mellem ÅRL-NY og IAS, da ÅRL-NY fortsat kræver afskrivning og denne difference kan potentielt give en væsentlig difference i den regnskabsmæssige værdi mellem de to regnskabspraksis.

Der er derfor efter min mening sket en delvis tilpasning af immaterielle aktiver til de internationale standarder. På den ene side åbner muligheden for efterfølgende måling til dagsværdi op for en meget større sammenlignelse med de internationale regnskaber og vil give et mere retvisende billede af regnskabet for regnskabsbrugeren, men samtidig vil sammenligneligheden være begrænset af, at ÅRL-NY fortsat stiller krav om afskrivning på alle immaterielle aktiver til forskel fra IAS 38.

6.5 Hvorfor vælge IFRS fremfor ÅRL?

Da ét af formålene med lovændringen har været at tilpasse ÅRL til de internationale standarder, synes jeg, det kunne være interessant kort at diskutere, hvad der kunne tale for, at man som dansk regnskabsaflægger i regnskabsklasse C-stor og derunder, tog skridtet fuldt og aflagde efter fuld IFRS, hvis der overhovedet er noget, der taler for. For når vi har så stor interesse i at tilpasse vores ÅRL til de internationale standarder, må det være fordi de er bedre end ÅRL, eller hvad?

Såfremt den danske virksomhed er datterselskab i en international koncern, hvor moderselskabet aflægger efter IFRS, kunne man i første øjekast umiddelbart se det som en god løsning at aflægge efter IFRS, da virksomheden i forvejen skal indrapportere indregning og måling i henhold til de internationale standarder. At aflægge efter IFRS giver umiddelbart også større mulighed for benchmarking på tværs af landegrænser og en større gennemsigtighed og forståelse af udenlandske regnskaber. At anvende IFRS fremfor ÅRL, er derfor mest relevant for de virksomheder, der konkurrerer på det internationale marked. Dog står det jo også virksomhederne frit for at afgive flere oplysninger end det, der kræves for deres regnskabsklasse, og på den måde tilpasse informationsværdien efter behov, og fortsat følge ÅRL. Med den nye ÅRL kan man for eksempel vælge at aflægge finansielle instrumenter efter IFRS uden at aflægge resten af regnskabet

herefter, så hvis det er lige den del, der er vigtig for regnskabsbruger, er der visse valgmuligheder og fleksibilitet i ÅRL-NY. Vælger virksomheden IFRS, skal den også være klar over, at den i højere grad skal holde sig opdateret i forhold til ændringer i begrebsrammen, da IFRS ændres hyppigere end der er tradition for i ÅRL.

Hvis dattervirksomheden derimod hovedsaligt opererer og konkurrerer på det danske marked og derfor ikke har behov for at foretage benchmarking internationalt, så vil de øgede administrative byrder og omkostninger, som følger med i fuld IFRS i forhold til ÅRL, være alt for store i forhold til den forøgede regnskabsværdi der eventuelt ville kunne være. Det er især inden for regnskabsklasse B, at der vil være mest, der taler for at anvende ÅRL, da regnskabsaflægger hovedsaligt vil foretage benchmarking med danske virksomheder og ledelsen i øvrigt ikke har den store forståelse for regnskabsaflæggelse, men i høj grad overlader dette til revisor. Dét ledelsen mest har fokus på, er overskud og udbyttebetaling, og den har ingen interesse i bruge ekstra energi på yderligere oplysningskrav. Det skaber simpelthen ikke yderligere værdi for dem. I tilfælde af at en international interessent skulle være interesseret i at investere i virksomheden eller måske endda opkøbe den, vil dette som regel kræve en selvstændig rapport med en grad og type af oplysninger, som IFRS ikke alene ville fremskaffe. Der er dog en mulighed for, at det at virksomheden havde flere oplysninger med i regnskabet, måske tiltrække købere og investorer, da regnskabet giver flere oplysninger, der kunne vække disses interesse. Men hvis de virkelig er interesseret, så er det nok ikke regnskabet alene, der gør det, men derimod omtale i artikler, salg, Word of Mouth og andre offentlige informationer.

Der er altså mest, der taler for at aflægge efter ÅRL, medmindre det er et krav at aflægge efter IFRS. Moderselskabet får via rapporteringen de informationer, som de skal bruges til deres IFRS regnskab og koncernregnskab og det står virksomhederne frit for at give flere oplysninger end der kræves efter deres regnskabsklasse i ÅRL, såfremt de mener det forbedrer deres konkurrenceevne, benchmarking muligheder eller interessen fra interessenterne og mulige nye interessenter. Den administrative byrde og de hertil hørende omkostninger vil alt andet lige være lavere efter ÅRL, men skal altid holdes op imod regnskabsværdien for regnskabsbruger.

6.6 Har lovændringen opfyldt formålet omkring tilpasning til IFRS?

Som det ses af analysen på de to udvalgte områder, finansielle instrumenter og immaterielle aktiver, i henholdsvis afsnit 6.3 og 6.4, så er indregning og måling i højere grad blevet tilpasset til de internationale standarder, selvom de i forvejen var meget tæt på hinanden. Det er især den øgede mulighed for at anvende dagsværdi, der får ÅRL til at ligne de internationale standarder mere. Oplysningskravene er dog i mindre grad blevet tilpasset IFRS, da der både er nogle krav i ÅRL, der er blevet lempet og nogle, der er blevet strammet op.

Der er fortsat en række differencer, som for eksempel kravet om afskrivning på alle immaterielle aktiver i ÅRL-NY, og det faktum, at der er klart flere oplysningskrav i IAS/IFRS. En forskel mellem de to eksempler er også, at hvis man vælger at indregne finansielle instrumenter efter IFRS, som giver mulighed for at indregne til dagsværdi, hvilket dog kræver, at man samtidig følger oplysningskravene efter IFRS. Her sker der altså fuld tilpasning til IFRS, hvis virksomheden vælger denne metode. De nye regler omkring immaterielle aktiver, tilpasser ÅRL til IFRS, men giver ikke muligheden for at aflægge herefter, hvorfor der ikke er de samme høje oplysningskrav som efter IFRS. Alt andet lige er dette en mere lempelig tilpasning.

Hvis ovenstående kan bruges som rettesnor på de øvrige ændringer, fordi der både har været en høj grad af tilpasning og en lidt mindre grad af tilpasning, vil jeg tillade mig at konkludere, at formålet med tilpasning til de internationale standarder hovedsagligt er blevet opfyldt.

Kapitel 7 – Er formålene blevet opfyldt?

Jeg har nu analyseret og diskuteret, hvorvidt formålene med de seneste ændringer til ÅRL er blevet opfyldt, og jeg har foretaget delkonklusioner undervejs. Jeg vil nu herunder kort opsummere, hvorvidt jeg mener formålene er blevet opfyldt.

7.1 Implementering af EU's regnskabsdirektiv og lettelse af de administrative byrder

I EURD ligger der et ønske om at opnå totalharmonisering i årsrapporterne for de små virksomheder på tværs af EU landene og at lette de administrative byrder, hvorfor der i direktivet er indført en række maksimumbegrænsninger, hvor EU landene ikke må stille højere krav end regnskabsdirektivet. Danmark er ét af de lande, der har været gode til igennem årene at implementere direktiver korrekt og til tiden, og det har også været tilfældet denne gang. Men fordi ikke alle lande i EU er lige gode til dette, vil der alt andet lige fortsat være en usammenlignelighed.

Med hensyn til at formålet med at lette de administrative byrder, er dette allerede delvist opfyldt ved at implementere EURD, da der heri fremgår de omtalte maksimum begrænsninger. Der er også flere af de øvrige lettelser, der efter min mening er gode tiltag i forhold til, hvor få af de små virksomheder anvender årsrapporten aktivt. Der er dog flere af lettelserne, som jeg mener, forringer regnskabet værdi mere end hvad virksomheden opnår i administrativ besparelse, da virksomhederne ofte vil skulle give disse oplysninger til visse interessenter, hvorfor den administrative byrde ikke forsvinder, men nu blot ikke vil indgå i byrden for årsrapporten.

Jeg har også konkluderet, at den metode, der er anvendt til at beregne den potentielle administrative besparelse, ikke giver et retvisende billede for den faktiske besparelse, og at nogle elementer i metoden har en række mangler, der giver en potentiel større besparelse, end hvad der er realistisk muligt. Ligeledes er den forventede besparelse sat til ca. 320 mio. kr. mod den potentielle besparelse på 864 mio. kr., hvilket er beregnet under skøn og det er min mening, at den faktiske besparelse vil være endnu mindre.

Alt i alt er de to første hovedformål med lovændringen, implementering af EURD samt lettelse af de administrative byrder opfyldt, men efter min mening ikke i den grad, som lovgiver angiver.

7.2 Tilpasning til IFRS

I min analyse af det tredje formål, er jeg kommet frem til, at der overordnet er sket en højere grad af tilpasning til de internationale regnskabsstandards, hvorfor formålet er opfyldt. Indregning og måling var i forvejen relativt ens, men der er dog sket et par enkelte tilpasninger, som giver lidt flere muligheder i ÅRL. Oplysningskravene er delvist blevet tilpasset, da der nu på nogle områder er sat flere krav i ÅRL og der også nogle steder muligt at aflægge en enkelt regnskabspost efter IFRS uden at skulle aflægge hele regnskabet herefter. Dog er der også nogle oplysningskrav, som er blevet lempet i forbindelse med lettelsen af de administrative byrder, hvorfor ÅRL på de områder bevæger sig længere væk fra de internationale standarder. Under alle omstændigheder, er ÅRL dog blevet opdateret til at det vil være de gældende IAS'er/IFRS'er, samt fremtidige ændringer, der skal anvendes som fortolkningsbidrag, og ikke standarderne fra 2001-2004, hvorfor vi fremover vil opleve en større og større sammenlignelighed.

7.3 Kan alle formål tilgodeses samtidig?

Til slut vil jeg kort konkludere på, hvorvidt jeg mener, at alle formål kan tilgodeses samtidig. Sådan som opbygningen af opgaven antyder, så komplementerer de første to formål hinanden godt, da lettelse af de administrative byrder, også er ét af formålene i EURD. Dog vil der være et misforhold mellem lettelse af de administrative byrder og tilpasning til de internationale regnskabsstandards, da de internationale regnskabsstandards stiller betydelige større krav til graden af oplysninger end ÅRL gør, hvorfor der således også skal bruges mere administration på at opfylde disse krav. Herudover ændres de internationale standarder også oftere end ÅRL gør, hvorfor der vil skulle bruges mere administrativ tid på at holde sig opdateret med de internationale standarder. Tilpasning til de internationale regnskabsstandards stemmer dog samtidig også godt overens med den anden del af EURD, da jo flere virksomheder, der aflægger regnskab efter IFRS, desto større sammenlignelighed vil der være mellem årsrapporterne i EU.

Men i sidste ende må virksomhederne foretage en vurdering; Hvor mange administrative besparelser kan det svare sig at tage, før man går på kompromis med værdien af årsrapporten? Man kan ikke tilgode alle formål samtidig, og der skal derfor tages et valg af, hvad der er vigtigst for virksomheden, som samtidig holder sig inde for lovens rammer.

Kapitel 8 – Perspektivering

Jeg har tidligere været inde på, at mange fejl i årsrapporterne for små virksomheder blandt andet skyldes, at de ikke forstår forskellen på den sikkerhed, som de forskellige revisorerklæringer giver. Revisorer har typisk fire typer erklæringer, som de afgiver på årsrapporter.

- Revisionserklæringen, hvor revisor udtrykker høj grad af sikkerhed
- Udvidet gennemgang, hvor revisor udtrykker moderat grad af sikkerhed
- Reviewerklæring, hvor revisor udtrykker begrænset grad af sikkerhed
- Assistanceerklæring, hvor revisor udtrykker ingen grad af sikkerhed

Ved høj grad af sikkerhed skriver revisor under på, at de har indhentet bevis for, at regnskabet i al væsentlighed er korrekt. Der er dog ikke tale om 100 % sikkerhed, da man i revisionen arbejder med et væsentlighedsniveau og stikprøveudvælgelse, der gør, at revisor ikke kigger på regnskabsposter af uvæsentlig størrelse og risiko, og ikke kigger på samtlige posteringer. Selv om alt ikke testes 100 %, er revision dog den erklæringsversion, hvor der udføres mest arbejde fra revisors side. Ved moderat grad af sikkerhed i den udvidet gennemgang, giver revisor ikke samme høje grad af sikkerhed som ved revision, men dog højere end den begrænsede sikkerhed ved review, da man ligesom ved revision udtrykker sig positivt omkring korrektheden af årsrapporten. Ved begrænset grad af sikkerhed i review erklæringen er der tale om en negativ konklusion, hvor revisor ikke er blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at årsrapporten i al væsentlighed er korrekt. Til sidst er assistanceerklæringen, hvor revisor blot har benyttet sine kompetencer omkring at indsamle, klassificere og opsummere regnskabsmæssige oplysninger, dog uden at give nogen form for sikkerhed omkring, hvorvidt de er korrekte. At revisor kun afgiver en assistance erklæring, betyder dog ikke, at årsrapporten ikke har nogen værdi for regnskabsbrugeren, da revisorens kompetencer i sig selv tilføjer regnskabet en vis troværdighed.

Det med, hvor meget sikkerhed de forskellige erklæringer giver er oftest svært at forstå for mange små virksomheder. Der er mange af de små virksomheder, som mest kigger på, hvad den endelig regning fra revisor lyder på, og hvis det er muligt at få denne omkostning sat ned, er det forståeligt, at mange virksomheder vælger dette. Men når man kombinerer manglende regnskabsforståelse med lavere kontrol fra revisor, så er det klart at der sker flere fejl i regnskaberne for små virksomheder. Så kunne man diskutere, om det betyder så meget om der er fejl i regnskaberne for de små virksomheder, hvis de eneste der rigtig bruger dem, er virksomhederne selv og kun fordi de skal udarbejde dem? Hvis man skal kigge på nogle interessenter, der tillægger revisors erklæring mere værdi end virksomheden måske gør, kan man nævne bankerne og kreditorerne, der anvender

erklæringen i deres risikovurdering af virksomheden. Forskellige undersøgelser antyder, at bankerne i højere grad kender forskel på erklæringerne, men der er også set tilfælde på, at de blot antager at der er tale om revision, hvis revisor har skrevet under. Bankerne tilkendegiver, at lånevilkårene kan ændre sig i takt med, at bankernes risiko bliver større når der afgives mindre sikkerhed fra revisorerne, så er det egentlig en besparelse på længere sigt for virksomheden.

Revisorerne kommer også tit i medierne blandt andet, når der er tale om større svindelsager. Der bliver sat spørgsmålstejn ved, hvordan det kunne gå galt, når revisor havde skrevet under? Flere gange er det tydeligt, for fagfolk vel at mærke, at journalisterne ikke har sat sig ind i, hvad de forskellige erklæringer dækker over, og at selv en revisionserklæring ikke giver 100 % sikkerhed. Selvfølgelig er der nogle sager, hvor revisor har været med i svindlen, men oftest frikendes revisorerne, da erklæringens ordlyd også beskytter revisor. I revisionsbranchen og i undervisningen på Cand.merc.aud. hedder det sig også, at de som virkelig gerne vil snyde og svindle, nok skal kunne gøre det og skjule det, da revision i høj bygger på risikovurdering, væsentlighed, udvikling og stikprøveudvælgelse. Man kan finde meget i en revision, men hvis virksomheden ellers fremstår normal, kan revisor også snydes.

Bibliografi

- Andersen, I. (2014). *Den skinbarlige virkelighed - vidensproduktion i samfundsvidenskaberne*. Samfundslitteratur 2013.
- BKG 2014 930. (2014). *Bekendtgørelse 2014-08-19 930 om anvendelse af internationale regnskabsstandarde IFRS for virksomheder omfattet af årsregnskabsloven*. Erhvervs- og Vækstministeriet .
- DAMVAD. (2014). *Brugen af årsrapporter for mindre virksomheder*. DAMVAD.
- DAMVAD. (2014). *Årsager til fejl i årsrapporter*. DAMVAD.
- Deloitte. (2013). *IFRS - Introduktion til de internationale regnskabsstandarde*. Deloitte.
- Deloitte. (2015). *Ændring af årsregnskabsloven - betyder det noget for mit årsregnskab?* Deloitte.
- Den Europæiske Union. (2013). *Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU*. Den Europæiske Unions Tidende.
- Den Europæiske Union. (2015). *Sådan fungerer EU, Den Europæiske Union*. Hentet fra Den Europæiske Union: http://europa.eu/index_da.htm
- Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. (2014-15). *Notat, Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, selskabsloven, lov om erhvervsdrivende fonde, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og lov om værdipirhandel m.v.* Erhvervs- og Vækstministeriet.
- Erhvervsstyrelsen. (2012). *Manual til Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder*.
- Erhvervsstyrelsen. (2015). *Virksomhed og drift, Erhvervsstyrelsen*. Hentet fra Erhvervsstyrelsen: <https://erhvervsstyrelsen.dk/hvad-er-amvab>
- Erhvervsstyrelsen og EY. (2015). *Ex ante måling af de administrative konsekvenser ved forslag om lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love*. Erhvervsstyrelsen og EY.
- Europa-Kommissionen. (2014). *Beretning fra Kommissionen - 30. årsberetning om kontrol med gennemførelse af EU-retten (2013)*. Bruxelles: Europa-Kommissionen.
- EY. (2014/15). *Indsigt i årsregnskabsloven - EY's praktiske guide til forståelse af loven 1. udgave 2014/15*. EY.

- EY. (2015). *Indsigt i årsregnskabsloven - væsentlige ændringer på vej*. EY.
- Fedders, J., & Steffensen, H. (2012). *Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder - fra dansk praksis til IFRS*. København: Karnov Group Denmark A/S.
- Foged, B., & Zeuthen, J. (2012). *Kompendium i Ekstern Regnskab*. Aspiri A/S.
- Folketingstidende A. (2015). *L 117 Forslag til Lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love*. Folketinget.
- International Accounting Standards Board (IASB). (1989). *Begrebsramme for udarbejdelse og præsentation af årsregnskaber*. IASB.
- LBK 2013 1253. (1. november 2013). *Bekendtgørelse af årsregnskabsloven, LBK nr. 1253 01/11/2013*. Erhvervs- og vækstministeriet. Hentet fra Karnov Group.
- LOV 2015 738. (2015). *Lov om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, LOV nr. 738 01/06/2015*. Erhvervs- og Vækstministeriet.